

1 / 1990

Otteita Korkeakoulujen kielikeskuksen toiminta- suunnitelmasta	3
The Seventh Oral Skills Workshop Deborah Mason	8
Yliopisto-opiskelijoiden viestintäkulttuuri - näkökulma puheviestinnän yleisopinto-opetukseen Sisko Riihiaho	11
Maprjalin kansainvälinen konferenssi Tashkentissa 22.10.-28.10.1989 Gabriella Lallukka ja Timo Priiki	13
Team Teaching Experiment: History in English Liisa Kurki-Suonio	14

MIELIPIIDE

Suomen kielen opettajatko lapsipuolia kielikeskuksissa? Minna-Riitta Pöyhönen	17
--	----

KIRJAKATSAUS - BOOKS BRIEFLY

Normativa Básica del uso del Español	18
Lexikon Deutscher Partikeln	20
Die Entdeckung des Alltags	21

TIEDOTUKSIA - INFORMATION

Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa	24
Nauhoitepalvelu tiedottaa	25
Koulutusta, seminaareja, kongresseja	38

ENGLISH SUMMARY 49

SVENSK RESUMÉ

Kielikeskusuutisia   **Language Centre News**

Julkaisija: **Korkeakoulujen kielikeskus**
Jyväskylän yliopisto
Seminaarinkatu 15
40100 Jyväskylä

Puh. 941 - 291 211 (vaihde)
Telefax 941 - 291 320

Vastaava toimittaja:
Editor-in-chief: **Liisa Kurki-Suonio**
puh. / tel. 941 - 292 880
E-mail: "lks@finju"

Toimittajat:
Editors: **Minna-Riitta Pöyhönen**
(artikkelit, articles)
puh. / tel. 941 - 292 877
E-mail: "mrp@finju"

Helena Valtanen
(ilmoitukset, kirjakatsaukset, reviews
editor)
puh. / tel. 941 - 292 844

Nimellä varustetut kirjoitukset edustavat kirjoittajien omaa näkökantaa.

Lehteen tarkoitetun materiaalin tulee olla toimituksessa ilmestymiskuukautta edeltävän kuun 15. päivään mennessä.

EDITORIAL

Kielikeskusuutiset aloittaa uuden vuosikymmenen uudistamalla toimituspolitiikkaansa ja nopeuttamalla lehden ilmestymistä. Lehden päätoimittajana on laitoksen johtaja ja toimitustyö jaetaan kahden toimittajan kesken siten, että Minna-Riitta Pöyhönen huolehtii artikkeleiden ja raporttien toimittamisesta ja Helena Valtanen kirjarvosteluista ja ilmoituksista. Molemmilla toimittajilla on oikeus tarpeen mukaan lyhentää kirjoituksia tai korjata niiden kieliasua, tietysti asiasisältöä muuttamatta.

Koska lehteen tulee tällä hetkellä melko runsaasti kirjoituksia, on raporttien ja artikkeleiden enimmäispituus rajoitettu 6 liuskaan ja kirjarvostelujen 3 liuskaan 1 1/2 rivivälillä. Poikkeustapauksissa voidaan julkaista myös pitempiä artikkeleita. Kirjoittajien toivotaan myös laativan artikkeleistaan ja raporteistaan lyhennelmän joko samalla kielellä kuin artikkeli on kirjoitettu tai englanniksi/ruotsiksi. Tämä nopeuttaa huomattavasti englannin- ja ruotsinkielisen yhteenvedon tekemistä. Jos kirjoittajat haluavat liittää mukaan valokuvia, niiden pitäisi mieluiten olla mustavalkoisia. Lehteen tarkoitetut artikkelit lähetetään Minna-Riitta Pöyhöselle ja kirjakatsaukset ja tiedotteet Helena Valtaselle.

Kirjoitukset on myös mahdollista lähettää MS-DOS/PC-DOS levykkeellä (5 1/4 tai 3 1/2 tuumaa) kirjoitettuna jollakin seuraavista ohjelmista: WordPerfect, WordStar, Word, Multimate ja XyWrite, tai elektronisen postin kautta etukannessa mainittuihin osoitteisiin. Laitoksella on myös Telefax-laite, jonka puhelinnumero löytyy samasta paikasta.

Kielikeskusuutisten ilmestymistä nopeutetaan painattamalla lehti yksityisessä kirjapainossa. Lehti ilmestyy lukukausien aikana jokaisen kuukauden toisella viikolla. Jotta kirjoitukset ja ilmoitukset ehtisivät tietyn kuukauden numeroon, olisi niiden oltava toimituksessa viimeistään edellisen kuukauden 15. päivänä. Täten voidaan taata, etteivät seminaarien ja muiden tilaisuuksien ilmoittautumisajat mene umpeen ennen lehden ilmestymistä.

Kielikeskusuutiset lähetetään automaattisesti kaikille kielikeskusten opettajille ja AFinLAN jäsenille ja se tulee toistaiseksi säilymään ilmaisjakelulehtenä. Niitä henkilöitä, jotka eivät enää ole töissä kielikeskuksissa, mutta kuitenkin haluavat saada lehden kotiinsa, pyydetään täyttämään viimeisellä sivulla oleva osoitteenmuutos/tilauslomake. Postitusosoiteisto uusitaan helmikuun alussa ja siitä poistetaan kaikki henkilöt, joille lähetetty lehti on palautettu takaisin lähettäjälle. Lomaketta voi käyttää myös uusien tilausten tekemiseen.

Toivomme, että näiden parannusten avulla Kielikeskusuutisista tulee entistä kiinnostavampi ja vireämpi lehti. Toivomme myös keskustelun ajankohtaisista asioista lisääntyvän lehden palstoilla ja uusien kirjoittajien tulevan mukaan lehteä tekemään.

Toimitus

IN MEMORIAM

Mirja-Liisa Attila
22.4.1938 - 3.12.1989

FK Mirja Attila toimi englannin kielen opettajana Helsingin yliopistossa kevästä 1967 lähtien. Ensin hänen tehtäviinsä kuului kaikkien tiedekuntien opiskelijoiden englanninkursseja, ja vuodesta 1977 hän työskenteli kielikeskuksessa. Hänet valittiin kielikeskuksen ensimmäiseen lehtorin toimeen vuonna 1980. Ennen yliopistoon tuloaan FK Attila oli toiminut sekä America Field Servicessä että Finnish-British Societyssä, joihin hänellä oli läheiset suhteet myös yliopistouransa aikana.

Kielikeskusopettajana Mirja Attila oli uranuurtaja yliopistossamme. Jo ennen kuin kielikeskusta olikaan, hän oli mukana opetuskokeilussa ja opetti ensimmäisen tieteellisen tekstin ymmärtämisen kurssin vuonna 1976. Hän tuotti paljon opetusmateriaalia joista yhden materiaalipaketin julkaisi Gaudeamus, ja kolme muuta oppimateriaalipakettia tuli kielikeskus-kopioina. Lisäksi Mirja Attila oli tehnyt yhdessä Andrew Chestermanin ja Liisa Oksasen kanssa kirjan englannin kielen ongelmasanoista (WSOY, 1979). Hän otti aktiivisesti osaa täydennyskoulutukseen, tuotti paljon testejä kielikeskustarpeisiin ja loi kursseja henkilöstökoulutukselle, mistä syystä monet yliopiston työntekijät olivat jossain vaiheessa olleet hänen opiskelijoitaan.

Mirja Attilalla oli useita luottamustoimia. Hän oli Helsingin tuntiopettajat ry:n perustajajäsen ja pitkäaikainen johtokunnan jäsen. Hän toimi usean vuoden ajan henkilökunnan edustajana kielikeskuksen johtokunnassa. Hän oli myös Helsingin yliopiston kielikeskuksen edustaja Korkeakoulujen kielikeskuksen johtokunnassa.

Mirja oli suoraselkäinen ja suorapuheinen, oikeudenmukainen, luotettava, huumorintajuinen ja älykäs ystävä ja työtoveri. Hänen suhtautumisensa toisiin ihmisiin oli suoraa ja ennakkoluulotonta. Monista hänen opiskelijoistaan tuli hänen ystäviään. Paljon ulkomailla matkustaneena hän tiesi, kuinka yksinäistä vieraassa maassa asuminen saattaa olla. Siitä syystä hänen kotinsa oli avoinna erityisesti kielikeskuksen ulkolaisille opettajille. Mirjan luo saattoi tulla huolineen, ja usein hän osasi auttaa mitä kummallisimmista asioista. Hän selvitti erityisesti ulkomaalaisia opettajia koskevia kysymyksiä. Jos joku asia ei hänen mielestään mennyt oikein, hän ei luopunut ennenkuin asia oli perin pohjin selvitetty. Keskusteluissa hän kunnioitti myös vastustajiaan, mikäli näillä oli esitettävänä loogiset perusteet väitteilleen. Hän ei toiminut epäreilusti ketään kohtaan. Lisäksi Mirja oli hyvä kuuntelija ja tarkka lukija.

Mirja Attilan jättämää tyhjää paikkaa on vaikea täyttää.

OTTEITA KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN TOIMINTASUUNNITELMASTA

3

Korkeakoulujen kielikeskuksen toiminnan pääalueet ovat tutkimus, koulutus, julkaisu- ja palvelutoiminta. Laitoksen toiminta- alat eivät ole toisistaan riippumattomia, vaan kytkeytyvät yhteen monin tavoin. Keskeisin alue on tutkimus, joka liittyy läheisesti kaikkiin muihin toimintoihin: tutkimustuloksista raportoidaan KKKK:n julkaisuissa, tutkijat toimivat asiantuntijoina erilaisissa koulutustilaisuuksissa, tutkimushankkeista ja -tuloksista tiedotetaan muille alan tutkijoille ja opettajille ja tutkimuksesta saatuja tietoja käytetään hyväksi palvelutoiminnassa.

Keskeisiin toimintoihin kuuluva oppimateriaalin tuottaminen jäsennetään uudelleen siten, että tutkimustoimintaan sisältyy laitoksen omien tutkimus- ja kehittämishankkeiden tuloksena valmistuva materiaali. Palvelu- ja konsultointitoimintaan kuuluvat tutkijoiden osallistuminen materiaalityöryhmiin ja niiden koordinointi, ja vastaavasti julkaisu- toiminnassa ovat mukana laitoksen ulkopuolisten laatimat materiaalit. Oppimateriaalien ja testien laadintaan myönnetään apurahoja KKKK:n varoista.

Korkeakoulujen kansainvälistyminen asettaa uusia haasteita myös KKKK:n toiminnalle, mikä ilmenee esim. kehittämishankkeiden suunnitelmissa. Laitoksen oma kansainvälinen toiminta laajenee erityisesti tutkimusyhteistyössä ja jatkuu materiaali- ja koulutusyhteistyön alueilla.

TUTKIMUS

Korkeakoulujen kielikeskuksen tutkimuksen painopistealueiksi on kehittämissuunnitelmassa todettu aikuisten kielenopetus ja -oppiminen sekä erityisalojen kielenopetus. Tutkimuksen tulisi johtaa käytännön soveliusmahdollisuuksiin kielitaidon opetuksessa. Kansainvälistymisen huomioon ottaminen näkyy erityisesti kiinnostuksessa akateemista opiskelua tukeviin tutkimusaiheisiin, joista useat liittyvät vieras kieliseen opiskeluun tai suomen opetuksen ulkomaalaisille. Kansainvälisiä yhteyksiä vahvistetaan suunnitelmavuoden

aikana erityisesti diskurssin ja testauksen tutkimuksessa sekä vieraskielisen opetuksen ja aineopintojen yhteistyön ja opetusmenetelmien kehittämiseen liittyvissä hankkeissa. Kansainvälisiä tutkimusyhteyksiä luodaan mm. Birminghamin, Readingin, Tukholman ja Moskovan yliopistojen kanssa. Korkeakoulujen kielikeskuksen tutkimusohjelmaan kuuluvat suunnitelmakaudella seuraavat tutkimushankkeet:

Kieltenopetus ja oppiminen:

Kieltenopetuksen teoreettiset perusteet (Sirkka Laihiala-Kankainen)

Kielten opiskelumotivaatio (Timo Sikanen)

Puheviestinnän yleisopintokurssin vaikutus opiskelijoiden kommunikoijakuvaan (Minna-Riitta Pöyhönen)

Suomen kielen oppimisprosessi:

A. Suomea toisena tai vieraana kielenä puhuvien aikuisten morfologisten virheidä tutkimus (Maisa Martin)

B. Tapaustutkimus alkeisopiskelijan suomen kielen oppimisprosessista (Eija Aalto)

Ymmärtäminen native - non native - keskustelussa (Tuija Nikko)

Puhutun akateemisen diskurssin prosessointi (Minna-Riitta Pöyhönen)

Puhekieliset ja kirjakieliset piirteet englanninkielisessä akateemisessä diskurssissa (Anna Kyppö)

Lukeminen vieraalla kielellä (Helena Valtanen)

Läketieteellisten artikkeleiden tekstilingvistinen tutkimus (Sabine Ylönen)

Opetuksen kehittäminen, opetuskokeilut ja seurantatutkimukset:

Oppimisstrategiat vieraskielisen tekstin ymmärtämisessä (Sirkka Laihiala-Kankainen)

Historiaa ruotsiksi -opetuskokeilu (Tuija Nikko)

Team-teaching ja akateemisen kirjoittamisen opetuskokeilu (Eva May)

Deutsch für Mediziner -materiaalin didaktisia ja metodisia ratkaisuja koskeva tutkimus (Sabine Ylönen)

PILC-seurantatutkimus (Markku Helin ja PILC-suunnitteluryhmä)

NORDPLUS-ohjelmaan liittyvä suunnittelu ja seuranta (Tuija Nikko)

Kielitaidon mittaaminen

Englannin tekstinymmärtämisen testien tutkimus, kehittäminen ja käytön koulutus (Ari Huhta, Eva May ja Helena Valtanen)

Kielitaidon itsearviointin tutkimus (Liisa Kurki-Suonio)

Työelämän kielidiplomikokeeseen liittyvä tutkimus (Ari Huhta)

KOULUTUS

Koulutuksessa jatketaan kielikeskusopettajien täydennyskoulutusohjelman (PILC) kehittämistä ja jatkosuunnittelua kansainväliseksi jatkokoulutuskokonaisuudeksi. Kielikeskusten yhteinen tutkimusseminaari ja laitoksen oma tutkimusseminaari ovat keskeisiä koulutustilaisuuksia ja edelleen järjestetään useita koulutustilaisuuksia yhteistyössä muiden kielikeskusten, yliopistojen ja kulttuurilähetystöjen kanssa.

Suunnitelmavuonna laitos keskittyy jatkamaan laajoja ja toistuvia ohjelmia, kuten kielikeskusopettajien täydennyskoulutusohjelmaa PILC:iä ja kielikeskusten tutkimusseminaaria. Lisäksi on suunnitteilla vieraskielisen opetuksen ja kielipintojen yhteisopetusmuotojen kehittä-

miseen liittyvä workshop-tyyppinen koulutustilaisuus ja Oral Skills -workshop Tallinnassa. Yhteistyössä muiden kielikeskusten edustajien tai kulttuuriedustustojen kanssa järjestetään perinteisiä erityisalojen kielenopettajien seminaareja. Lisäksi on laitoksen koulutusta, joka liittyy materiaali- tai testaushankkeisiin. Vuodeksi 1990 suunnitellut koulutustilaisuudet on lueteltu KKKK:n koulutuskalenterissa sivulla 38.

PILC

Kielikeskusopettajien täydennyskoulutusohjelma PILC (Programme on In-Service Training for Language Centre Teachers) järjestetään suunnitteluvuonna neljättä kertaa. PILC-ohjelma on hyväksytty Euroopan neuvoston suosittelemaksi kansainväliseksi jatkokoulutuskurssiksi. Ohjelma on vuoden mittainen ja koostuu kolmesta viikon kestävästä seminaarista sekä niiden väliin sijoittuvista opiskelujaksoista. Suunnitteluvuoden kurssi toteutetaan yhteistyössä Tukholman yliopiston kaksikielisuuden tutkimuskeskuksen kanssa. Tammikuun seminaarin ja sitä edeltävän opiskelujakson aiheina ovat vieraan kielen oppiminen ja kirjoitetun diskurssin analyysi. Luennoitsijoina ovat dosentti Kenneth Hylden ja apulaisprofessorit Anneli Kauppinen ja Leena Laurinen. Toisen opiskelujakson aiheet ovat kulttuurienvälinen viestintä sekä puhutun diskurssin analyysi, ja siihen liittyvässä seminaarissa luennoivat professori Matti Leivo ja lehtori Inger Lindberg. Kolmannen opiskelujakson aiheina ovat opetusmenetelmät ja -materiaalit sekä arviointi, ja siihen liittyvän seminaarin luennoitsijat ovat apulaisprofessori Viljo Kohonen ja dosentti Peter af Trampe.

Koska kaikki halukkaat eivät mahtuneet neljänteen PILC-ohjelmaan, aloitetaan suunnitteluvuoden syksyllä sitä vastaava viides PILC-kurssi. Lisäksi suunnitteluvuoden keväällä järjestetään yhteistyössä British Councilin kanssa kolmen ensimmäisen PILC-ohjelman suorittaneille tarkoitettu parin päivän mittainen jatkokurssi sekä koko PILC-ohjelmaa koskeva kehittämisseminaari.

Tutkimusseminaarit

Vuoden 1990 huhtikuussa järjestetään vuotuinen kielikeskusten tutkimusseminaari, jossa esitellään erityisesti paikallisten kielikeskusten tutkimusprojekteja ja yksittäisten tutkijoiden tutkimushankkeita. Samalla pyritään järjestämään metodi- ja suunnittelukoulutusta ja koordinoimaan suunnitelmia.

JULKAISUTOIMINTA

Julkaisujen kehittäminen ja laitoksen tiedottamisen parantaminen ovat suunnitelmavuonna tärkeitä. Kielikeskusutiset muuttuu sisällöltään ja ulkoasultaan, ja Finlancen kehittymiselle säännöllisesti ilmestyväksi kansainväliseksi aikakauskirjaksi vuodesta 1991 lähtien luodaan suunnitelmavuonna edellytykset.

KKKK:n raporttisarjassa julkaistaan suunnitelmavuonna laitoksen omien ja ulkopuolisten tutkijoiden raportteja sekä KKKK tiedottaa sarjassa bibliografioita ja selvityksiä. Oppimateriaalisarjassa ilmestyy eri kielten uusia materiaaleja tai vanhojen uusittuja laitoksia. Kirjallisten materiaalien ohella ilmestyy AV-materiaalia ja opettajien oppaita. Lisäksi valmistetaan kielikokeita, jotka monistetaan kielikeskusten käyttöön palvelutoimintana. Oppimateriaalisarjassa ilmestyvät julkaisut ovat tutkijoiden omaa tuotantoa, yhteistyöryhmien tekemiä tai KKKK:n ulkopuolisten valmistamia erityisalojen kielenopetuksen soveltuvia materiaaleja.

Oppimateriaalisarjassa julkaistaan suunnitteluvuonna mm. humanististen alojen englannin kielen materiaali, englantilais-suomalainen fysioterapian sanasto; ranskan kielen tekstin ymmärtämisen ja suullisen kielitaidon materiaalit; ruotsin materiaali matemaattis-luonnontieteellisille aloille; saksan materiaaleja lääketieteilijöille, yhteiskuntatieteilijöille ja taloustieteilijöille; materiaaleja suomen ulkomaalaisopetusta varten ja kokoustekniikan oppimateriaali; venäjän suggestopedinen materiaali, jatkokurssimateriaali ja materiaalit taloustieteen ja kauppatieteiden opiskelijoille.

TIEDOTUSTOIMINTA

Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa omasta toiminnastaan ja paikallisten kielikeskusten toiminnasta ja pyrkii helpottamaan kielikeskusten välistä tiedonkulkua. Suunnittelukaudella pyritään kehittämään nimenomaan kielikeskusjärjestelmän ulkopuolelle suuntautuvaa tiedottamista. KKKK:n ensisijainen tiedotuskanava on Kielikeskusutisia-lehti. Muita kanavia ovat Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa -julkaisusarja, tietokannat ja erilaiset tiedotteet ja esitteet. Laitokseen on sijoitettu kaksi tietokantaa: Kielikeskustietokanta KORKKI ja kielen tutkijoita palveleva tietokanta KITU.

Kielikeskusutisia-lehti ilmestyy 10 kertaa vuodessa ja siinä julkaistaan lyhyitä raportteja erityisalojen kielenopetuksen liittyvästä tutkimuksesta, opetuksesta, seminaareista ja konferensseista, kirjakauppoista ja ajankohtaisia tiedotuksia. Suunnittelukaudella lehteä kehitetään ilmestymisaikataulua nopeuttamalla ja uudistamalla lehden ulkoasua. Lehti on tarkoitus säilyttää nimenomaan tiedotuslehtenä. Lehden painosmäärää ei ole tarkoitus ratkaisevasti suurentaa, sillä se on nykyiselläänkin varsin kattava. Kielikeskusutisia tulee edelleen säilymään ilmaisjakelu-lehtenä. Lehden toimitustyöstä vastaa laitoksen johtaja yhdessä kahden toimittajan kanssa. Lehden artikkelien toimittamisesta vastaa Minna-Riitta Pöyhönen ja kirjakatsausten ja ilmoitusten hoidosta Helena Valtanen.

Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa -sarjassa julkaistaan erilaisia oppaita, kartoituksia ja selvityksiä sekä Kielikeskusten kuka kukin on -luettelo. Suunnittelukauden aikana sarjassa julkaistaan mm. yhteenvedo KITU-tietokannan laadinnan yhteydessä kerätyistä tiedoista, KITU-tietokannan käyttöohje ja Kuka kukin on -luettelo ja bibliografia suomen kielen ulkomaalaisopetuksen tarkoitetuista oppimateriaaleista.

Kielikeskustietokanta Korkki on vuoden 1989 aikana saatu teknisesti sellaiseen kuntoon että nykyisen perusratkaisun pohjalta ei olennaisia muutoksia tulla tekemään. Vuoden kuluessa päivitetään kaikki järjestelmän sisältämät tiedot uusien opinto-oppaiden ilmestyttyä sekä vuoden mittaan sitä mukaa kun muutoksista saadaan tieto. Järjestelmää voivat käyttää

myös kaikki kielikeskukset suoraan verkkojen välityksellä. Käyttäjille järjestetään opastusta tarpeen mukaan.

Kielentutkijoita palvelevan **KITU-tietokantaan** syötetään tutkijoita ja tutkimusprojekteja koskevat tiedot vuoden 1990 alkupuolella, mikäli kielentutkimuksen yhteistyöryhmän tähän tarkoitukseen erikseen anoma määräraha myönnetään.

PALVELU

Korkeakoulujen kielikeskuksen palvelutoimintaan kuuluu oppimateriaalien myynti ja kielikokeitten lainaus. Palvelutoimintaan kuuluu myös laitoksen tutkijoiden konsultointitoiminta. Kirjaston lainaustoiminnan hoitoa rajoittaa henkilökunnan puute, joten kirjasto pystyy palvelemaan lähinnä omaa henkilökuntaa ja JY:n lainaajia. Palvelutoiminnat toimivat pääosin entisenlaisina.

Palvelutoiminnassa kehittyvä alue on tietopalvelujen välittäminen. Tiedonsiirtoa levykkeillä ja elektronisen postin yhteyksiä kehitetään. Tietokantapalvelujen kehittäminen häiritsee informaatikon puuttuminen. Muuta konsultointitoimintaa pyritään tehostamaan materiaalin ja testien valmistuksessa, jossa tutkijat toimivat ryhmien koordinaattoreina tai yhteyshenkilöinä.

Konsultointi

KKKK:n tutkijat toimivat konsultteina oppimateriaali- ja tutkimusryhmissä ja omalla erityisalallaan (esimerkiksi testaus, ATK, tieteellinen kirjoittaminen). Materiaalinvalmistusryhmässä on valmistusvastuu yleensä paikallisten kielikeskusten opettajilla. Materiaalien korjaustyön tekevät laatijat saamansa palautteen perusteella. Korkeakoulujen kielikeskuksessa tehdään editointi- ja puhtaaksikirjoitustyö sekä hankitaan julkaisuohjeet. Laitoksen suuntautuessa yhä enemmän tutkimustoimintaan jää materiaalin laatimistyö opettajien aktiivisuuden varaan ja tutkijat toimivat ryhmien koordinaattoreina ja huolehtivat materiaalien julkaisukuntoon saattamisesta.

Testauksen kehittäminen

Korkeakoulujen kielikeskus järjestää kansainvälistä englannin kielikoetta The Communicative Use of English as a Foreign Language. Kokeesta kerätään myös seurantatietoja mm. suomalaisten menestymisestä eri osakokeissa. Muiden kansainvälisten kokeiden käytön aloittamista selvitetään yhdessä paikallisten kielikeskusten kanssa.

Eräiden kielikeskusten alkukokeiden tulosten laskeminen suoritetaan KKKK:ssa, koska maamme ainut optinen lukija sijaitsee Jyväskylässä. Jotkut työvaiheet siirtyvät kuitenkin ensi vuoden aikana paikallisiin kielikeskuksiin. Tässä siirtymävaiheessa testaustutkija toimii konsulttina.

Suomea vieraana kielenä puhuville tarkoitettujen testien laatimisesta KKKK:ssa vastaa työryhmä (Maisa Martin, Ari Huhta, Eija Aalto sekä lehtori Satu Saarinen Helsingin saksalaisesta koulusta), joka aloitti testien suunnittelun syksyllä 1989. Mikäli tarvittava määräraha saadaan, vuoden 1990 aikana palkataan kokenut suomen kielen ulkomaalaisopettaja laatimaan testejä yhdessä työryhmän kanssa. Tavoitteena on toimintavuoden aikana saada laadituksi kahden tasoisia testejä 10 kpl kumpiakin.

Tietokoneavusteinen opetus

Tietokoneavusteinen opetus on kuulunut eri tavoin useita vuosia laitoksen ohjelmaan. Tänä aikana on seurattu alan kehitystä osallistumalla koulutukseen, kokoamalla laitokseen ohjelmakirjasto ja osallistumalla TAKO-86 symposiumin järjestämiseen. Suunnitteluvuonna aloitettua toimintaa jatketaan, lisäämällä kuitenkin erityisesti uusista hankkeista ja julkaisuista tiedottamista. Kuluvana vuonna aloitettua tietokoneavusteisen opetuksen käyttöä aikuisten kielenopetuksessa koskevaa kirjallisuusselvitystä jatketaan. Hankkeista vastaa Timo Sikanen.

Nauhoitepalvelu

Nauhoitepalvelu vastaa KKKK:n toimintaan liittyvistä ääni- ja kuvanauhoituksesta, nauhoitteiden muokkauksesta ja kopiaoinnista sekä antaa ohjausta nauhoi-

tukseen ja ääni- ja kuvamateriaalin käsittelyyn liittyvissä asioissa KKKK:n ja muiden kielikeskusten henkilökunnalle.

Nauhoitepalvelu toimittaa käyttäjille oppimateriaaleihin liittyvät nauhoitteet ("Kielikeskusmateriaalien äänitteet ja video-ohjelmat"), sekä opetus- ja oppimateriaalikokeiluissa tarvittavan nauhoitemateriaalin. Nauhoitepalvelu avustaa myös hankittavan nauhoitemateriaalin arvioinnissa ja hankinnan teknisissä toimenpiteissä.

KKKK hankkii edelleen seuraavien kaupallisten tuottajien materiaaleja: Utbildningsradion, BBC, Rundfunk der DDR. BBC:ltä vuonna 1989 hankittujen, ajankohtaisia aiheita käsittelevien ohjelmasarjojen välittämistä jatketaan edelleen. Lisäksi hankitaan yksityisten tuottajien äänitteitä. Uusien nauhoitteiden hinnoittelussa jatketaan vuonna 1988 aloitettua käytäntöä, jonka mukaan nauhoitteiden käyttäjät osallistuvat niiden hankintakustannuksiin. Välitettävien video-ohjelmien valikoimaa laajennetaan mahdollisuuksien mukaan. Kaikkiin nauhoiteisiin toimitetaan saatavissa oleva oheismateriaali (nauhakäsikirjoitukset, tehtävät, ym. materiaali). Käyttäjille toimitetaan luetteloita oppimateriaaleista ja muista välitettävistä ohjelmista. uusista hankinnoista tiedotetaan myös Kielikeskus uutisissa. Näiden lisäksi suunnitellaan ATK:n käyttömahdollisuuksia nauhoitemateriaalien tiedottamisessa. Nauhoitepalvelutoiminnasta vastaavat Markku Helin ja Anna Kyppö.

Kirjasto

Kirjastoon hankitaan kielikeskusten toimialaan liittyvää kirjallisuutta kuten erityisalojen kielen opetusta ja -oppimista tukevaa tieteellistä kirjallisuutta, eri alojen ja kielten oppimateriaaleja, erityisalojen sanakirjoja sekä tutkimustoiminnan kannalta tärkeää lähdekirjallisuutta. Samoin kirjastoon tilataan keskeisimpiä kielitieteen alaan liittyviä aikakauslehtiä.

Kirjaston ulkopuolinen käyttö on lisääntynyt viime aikoina huomattavasti, mutta kirjastoa hoitavan henkilökunnan puuttumisen vuoksi kirjaston aukioloaikoja on pitänyt supistaa. Oma henkilökunta lainaa kirjastosta itsepalveluperiaatteella. Kun kirjastoon saadaan vakainaista henkilökuntaa, on kirjojen lainaus suoraan paikalli-

siin kielikeskuksiin mahdollista ja kirjat on mahdollista saada laajempaan käyttöön. Kielikeskus uutisissa julkaistaan uutuuksiluetteloita ja kirja-arvioita. Kirjastosta vastaa Eila Pakkanen.

Kansainvälinen yhteistyö

KKKK:lla on vilkasta kansainvälistä yhteistyötä. Uusimpia kansainvälisen toiminnan muotoja on Nordplus-ohjelmaan osallistuminen ja sen seuranta. Vuoden 1990 aikana kehitetään nimenomaan tutkimusyhteistyötä. Yhteistyöstä on jo neuvoteltu Tukholman yliopiston kaksikielisuuden tutkimuslaitoksen ja ammattikielten tutkimuslaitoksen, Birminghamin yliopiston ja Moskovan vieraiden kielten instituutin kanssa. Cambridgen yliopiston kanssa jatkuu testausyhteistyö RSA-kielikokeen järjestämisessä.

Koulutusyhteistyötä tehdään Birminghamin yliopiston ja Tukholman yliopiston, British Councilin, Svenska Institutetin, DDR- Kulturzentrum ja Goethe-instituutin kanssa. Oral Skills -seminaari järjestetään 1990 Tallinnassa yhteistyössä Tallinnan teknillisen korkeakoulun kanssa. Yhteistyötä on suunnitteilla myös UCLA:n ja Readingin yliopiston kanssa.

Oppimateriaalien tuottamisessa ja välittämisessä tehdään yhteistyötä Dresdenin, Leipzigin ja Rostockin yliopistojen, Goethe-Instituutin, Neuvostoliiton kulttuuri- ja tiedekeskuksen ja Puskin -instituutin, BBC:n, Utbildningsradionin, DDR:n radion kanssa.

M-R.P.

Deborah Mason
Helsinki University Language Centre

Over forty English teachers from Language Centres throughout Finland arrived in Kuopio on 20th or 21st October 1989 to attend the Seventh Oral Skills Workshop. The theme of the workshop was "Assessment... and reassessment" and the guest speaker and seminar leader was Dr. Cyril Weir from the University of Reading.

Those who arrived at the Savonia Hotel on Friday night had time to renew old acquaintances and meet new teachers over drinks in the bar or dinner in the hotel. There was also a sauna available in the hotel for those who wanted it. Some people chose to go into Kuopio for a meal, and some went to sample the night life. Others retired to bed early. It all depended on individual stamina, but whatever they had done on Friday night, everyone was ready to start when the workshop began after breakfast on Saturday morning.

Nancy Aalto, one of the members of the organising committee of the workshop, introduced Liisa Kurki-Suonio of the Language Centre for Finnish Universities in Jyväskylä, who officially opened the workshop. Cyril Weir then gave a short introductory talk on the development of tasks to test spoken interaction. He claimed that there were three main areas to consider when planning a task: 1. the conditions (which included the number and status of the interlocutors, the setting, and the mode and channel chosen for the test) 2. the operations (which could be further subdivided into the illocutionary acts or functional purposes of the test, the interactional skills the testee should be able to demonstrate, and the more traditional microlinguistic skills of phonology, grammar and vocabulary) and 3. the quality of output or the level of performance of the testee, which could be measured either analytically or holistically, although Cyril Weir himself favoured an analytic approach.

He stressed that tasks should always be seen to be appropriate and relevant, and that the testee should not have to suspend belief too far when being asked to perform a certain task. All too often, too, in traditional oral tests, the interviewer controlled the operation throughout by asking all the questions. The interviewee simply had to respond. There is very little negotiation of meaning in such a test. He recommended that test tasks should show proper observation of the routines required in the foreign language, and the testee should be given some responsibility for managing the interaction. He concluded by reminding us that testing takes time and effort, and that to make a good test it was necessary to have a group of testers working together. Testing should not be an individual activity.

We were then given handouts containing information about five different tests: the R.S.A. Communicative Use of English as a Foreign Language test, the A.E.B. G.C.E. O-level language test, the A.E.B. Test in English for Educational Purposes, a group discussion test which assessed group interaction skills, and the Face-to-Face Communication test recently developed in Jyväskylä as part of the Vocational Language Diploma Examination. Workshop participants could then choose which test they were most interested in, and join a group accordingly. Each group had to consider whether the chosen test was a communicative oral test or not, and discuss what communicative features were built into the test, how it could be improved, what were the advantages and disadvantages of the format, how the test could best be assessed (analytically or holistically) and finally develop draft criteria for the assessment of the test.

The group discussions began before lunch and continued when the groups reassembled at 2 o'clock. Cyril Weir circulated round the groups, joining in the discussions and answering questions about some of the tests. By around four o'clock in the

afternoon, the groups concluded their discussions and started making posters to summarise the points which had been raised during the discussion. These posters were then stuck onto the walls of two rooms, so that members of all the groups could see what had been decided about the five tests. While some members of each group circulated to find out what others had been doing, a couple of people from each group remained by their poster to answer questions and clarify their test evaluation if necessary. When everyone had had a chance to read the posters, we returned to the lecture room where Cyril Weir brought the day's work to a close and distributed numerous articles about oral testing for us to take away and peruse at our leisure.

There was time before the evening meal in the hotel to look at the display of brochures and information about M.A., M.Ed. and M.Sc. courses in TESOL, TEFL and Applied Linguistics in both Britain and America, and to talk to those people who had done or were doing such a course. The rest of the evening was free for socialising.

At 9 o'clock on Sunday morning we met again in the lecture room to hear about five tests from a panel of experts. Cyril Weir spoke first about the *Test in English for Educational Purposes (TEEP)* which he is involved in. This test is designed for students intending to study another subject in English at university level. It gives a profile of the student's reading, writing, listening and speaking skills (although the third paper, on the spoken language, is optional). The first paper is compulsory, and has a reading passage leading on to writing activities. For the second paper, students can choose whether to take English for Science and Engineering or English for Social and Business Studies. This paper has reading material leading to short written answers and listening material leading to longer writing activities. Only around 2000 students have taken this test so far, so it has not been the subject of much statistical research. The test is given by the Associated Examining Board which is based at the University of Surrey, Guildford. It costs £12 to take the written papers and £15 to take the oral test.

Marjo Salo, from the Finnish-British Society of Helsinki, then spoke about the ELTS test. *The English Language Testing Service (ELTS)* was developed by the British Council and UCLES, to test students coming to England for a course of study. Overseas students are required to have a grade of 6 or 7 on the ELTS test to be accepted by some British universities. From 1990 the format of the test will be changed and also the name - it will become the International English Language Testing Service (IELTS) and will be recognised for entrance to Australian universities too. There are two main sections in the test - a general section with a reading and a listening component (both multiple choice) and a modular section where students can choose a particular area and be examined in study skills, writing and oral skills (an interview with an assessor). This test is locally marked and so has the advantage that results can be given within a couple of days. In Finland the ELTS test is administered by the Helsinki Finnish-British Society and costs 650 marks.

Tom Toepfer from the Language Centre of Helsinki University distributed booklets about the *TOEFL (Test of English as a Foreign Language)* and the accompanying *TSE (Test of Spoken English)*, which is a taped test. There is also another test called the *TWE (Test of Written English)* administered by TOEFL. The TOEFL is a multiple-choice test and is statistically reliable, but not communicative. It is graded by computer in Princeton, New Jersey. It is taken world-wide, and according to statistics, the Finns and the Dutch score highest on it, followed by the Swedes, Norwegians and Japanese. Overseas students applying for entry to American universities are required to have taken this test. In Finland the test is administered by the League of Finnish-American Societies in Helsinki and costs \$37.

The fourth speaker, Anu Virkkunen, was also from the Language Centre of Helsinki University, where she is at present Acting Director. She spoke about the *ACTFL Proficiency Test*. The American Council on the Teaching of Foreign Languages (ACTFL) began drawing up guidelines for testing foreign languages in the 1970s. Since then, their guidelines have been adapted for 50 languages but these do not include Finnish or English

as a Second Language. ACTFL provides generic guidelines in the form of descriptive performance bands, and teachers decide on the tasks. This test is in use at the University of Minnesota, where students are tested on entrance and on graduation. Students are expected to improve their performance in all the skills (listening, speaking, reading and writing) from entrance to graduation, although the actual performance levels need not be very high. There are four main bands (Novice, Intermediate, Advanced and Superior) and these are further subdivided into Low, Mid and High. These tests were developed for testing Americans in foreign languages, so they are not in use commercially in Finland.

The final speaker was *Ari Huhta* from the Language Centre for Finnish Universities in Jyväskylä. He spoke about the *Vocational Language Diploma* which is being developed by a group at Jyväskylä University in conjunction with various commercial organisations such as the Marketing Institute and FINTRA. This test will give a profile of language proficiency for Finns working in industry, business, technical or administrative fields. It is a national rather than an international test, and will be based on two needs analyses - a national one and an individual one, which the candidate must supply four weeks before the test so it can be adapted to suit his/her individual needs. There will be a reading and writing section and also an oral component, which will be recorded. The test will be held for the first time in December 1989, for a group of export managers. The test will be available in both Jyväskylä and Helsinki and the approximate cost at the moment is 2200 to 2400 marks.

After all the tests had been presented, there was a *question-and-answer session* chaired by Pearl Lönnfors from the Language Centre of Helsinki University. There were many questions from the audience, which the panel attempted to answer. The ensuing discussion continued until the end of the morning, when Nancy Aalto closed the workshop after announcing that *Flis Kjisik* and *Ken Pennington* had been nominated to join the organising committee to replace Suzy McAnsh, who was retiring from the committee, and Mary Philip, who had moved to England. Thanks were given to Cyril

Weir for leading the workshop, to the panel for their information about the tests, and to the organising committee for all their hard work which had made this weekend workshop possible.

Dr. Cyril Weir
University of Reading

Sisko Riihiaho
Jyväskylän yliopiston kielikeskus

Millaisia ovat opiskelijoiden viestintätilat? Millaisista asioista opiskelijat keskustelevat? Miten opiskelija kokee viestintäympäristönsä? Näihin kysymyksiin etsin vastauksia tutkimuksessani "Yliopisto-opiskelijan viestintäkulttuuri: puheviestintätilanteiden kartoitusta." Vastaukset antavat ajattelemisen aiheita myös yleisopinto-opettajalle. Esimerkiksi: miten ottaa opiskelijoiden viestintäkulttuuri ja -tavat huomioon opetuksen suunnittelussa, miten valita keskustelun aiheet, miten helpottaa opiskelijoiden osallistumista kursseilla?

Opiskelijat elävät 4-10 vuotta yliopistoyhteisössä. Sen ajan he muovaavat yliopistokulttuuria ja yliopistokulttuuri muo- vaa heitä. On tärkeää kysyä, mitä opiskelijat oppivat omista viestintämahdollisuuksistaan ja vaikuttamismahdollisuuksistaan. On tärkeää myös kysyä, miten yliopiston sosiaalinen maailma ohjaa opiskelijaa tulevaisuutta varten, saavatko opiskelijat yliopistossa valmiuksia elämää varten - tässä tapauksessa puheviestintävalmiuksia - vai vieraantuvatko opiskelijat yliopiston ulkopuolisesta elämästä ja elävät "toistaiseksi"-elämää.

Etsin vastauksia alussa esittämiini kysymyksiin haastattelujen ja opiskelijoiden yhden päivän viestintätilanteita kuvaavien päiväkirjojen avulla. Tavoitteenani oli löytää normeja, tapoja ja käyttäytymismalleja, jotka vaikuttavat opiskelijoiden sen hetkiseen opiskeluun, elämään ja tulevaisuuteen. Tutkimuksen tuloksia ei voida tutkimuksen kartoittavan luonteen ja otoksen pienuuden (N=20) vuoksi juurikaan yleistää. Joitakin varovaisia päätelmiä mahdollisista kulttuuripiirteistä saattoin toki tehdä.

Tutkimuksen tulosten mukaan yliopisto-opiskelijoiden viestintään vaikuttavat esimerkiksi seuraavat kulttuuripiirteet: avoimuus, itseluottamuksen osoittaminen, sitoutuneisuuden karttaminen ja kohteliai-

suus. Suurin osa opiskelijoiden viestintätilanteista oli epävirallisia. He olivat eniten tekemisissä saman alan ja saman vuosikurssin opiskelijoiden kanssa. Kahvioke- skustelut luentojen väliajoilla ja luentojen päätyttyä ovat osa opiskelukulttuuria. Epävirallisiin keskusteluihin osallistuminen on tapa elää yliopistoyhteisössä. Tutkimukseen osallistuneet opiskelijat olivat tyytyväisiä tähän viestintämuotoon ja osallistuiivat kahviokeskusteluihin mielellään. Tosin monet kuvasivat epävirallisia viestintätilanteita tavallisiksi, rutiininomaisiksi, pinnallisiksi ja turvallisiksi. Vastenmielisyyttä aiheuttavia tekijöitä opiskelijoiden mielestä ovat virallisuus, pakollisuus, rutiinien rikkoutuminen. Ilmeisesti epäviralliset tilanteet eivät sisällä näitä vastenmielisyyttä aiheuttavia piirteitä. Mahdollisesti juuri tästä johtuu opiskelijoiden raportoima itseluottamus vuorovaikutustilanteissa: omaa minää ei tuttujen ihmisten ja tilanteiden vuoksi tarvitse asettaa koetukselle.

Enemmistö haastatelluista opiskelijoista oli sitä mieltä, että opiskelijoiden välisissä keskusteluissa voidaan puhua kaikista asioista ja että mielipiteensä voi sanoa vapaasti. Erimielisyyksiä siis sallitaan. Tämä kuvastaa mielestäni avoimuutta. Samoin se, että kahviokeskusteluihin voivat osallistua kaikki halukkaat. Keskusteluissa ei kuitenkaan useinkaan käsitellä erimielisyyksiä aiheuttavia aiheita, joten käytäntö ja periaate näyttäisivät olevan eri asioita. Opiskelijat ovat ilmeisesti sisäistäneet suomalaisten yleisen käsityksen puheesta konsensuksen luojana ja harmonian ylläpitäjänä. Keskustelun avulla pysytään joukossa ja pidetään suhteita yllä. Opiskelijat pyrkivät melko nopeasti mukautumaan toisten käyttäytymiseen ja mielipiteisiin, ja he myös sisäistävät yhdessäolon tavat nopeasti. Erimielisyyksien väistäminen tukee oletusta siitä, että yksi mahdollinen kulttuuripiirre on sitoutuneisuuden välttäminen. Yhteinen elämäntilanne ja ympäristö

herättävät yhteistyöhenkeä, kilpailumieltä ei tuoda esille. Ehkä tähän sitoutuneisuuden karttamiseen liittyy myös puheenaiheita kyseltäessä esille tullut tiettyjen aiheiden kiinnostamattomuus. Opiskelijat yksimielisesti luettelivat vähiten kiinnostaviksi keskustelunaiheiksi aiheet, jotka liittyvät opiskeluympäristöön, esimerkiksi yliopiston hallintoon, ylioppilaskuntaan ja laitosneuvostoon. Tämän tuloksen ymmärtää myös, kun pohtii tämän syksyn ylioppilaskunnan vaalien äänestysprosentteja, suunta on sama. Myös sitoutuneisuuden karttamista osoittaa sitoutumattomien ehdokkaiden määrän lisääntyminen viime aikoina ylioppilaskuntavaaleissa.

Pyrkimys kohteliaisuuteen tuli esiin keskusteluaiheiden kuvauksissa. Kysyttäessä syitä joidenkin aiheiden valintaan opiskelijat kertoivat syyksi esimerkiksi kaverien kiinnostuksen (muuta syitä olivat ympäristön virikkeet, ajankohtaisuus, oma kiinnostus, asian kokeminen tärkeäksi). Toisaalta opiskelijat halusivat olla rehellisiä ja välttää mielistelyä ja sen vuoksi valitsivat aiheiksi myös omia kiinnostuksen kohteita. Kompromissiksi voisi sanoa sitä, että opiskelijat puhuvat yhteisistä asioista: opiskelusta, asumisesta, tulevaisuudesta.

Kohteliaisuutta viestii myös se, että opiskelijat eivät kertomansa mukaan miellellään keskeytä keskustelua, ellei ole todella tärkeää kerrottavaa tai kysyttävää, vaikka toiset keskustelisivatkin itseä kiinnostamattomista asioista. Tämä osoittaa paitsi kohteliaisuutta, myös sosiaalisen toiminnan tärkeyttä: ryhmään kuuluminen on tärkeää.

Viestintäkulttuurin tutkimus osoitti puheviestintäopetuksen tärkeyden. Enemmän puhekasvatusta saaneet ovat saaneet myös enemmän kokemusta eri viestintätilanteista kuin vähemmän opetusta saaneet. Opetusta saaneet arvioivat itseään positiivisemmin kuin vähemmän opetusta saaneet. Tähän vaikuttaa myös opiskeluikä, sillä vasta opiskelunsa aloittaneille ei ole syntynyt vielä tuttuuden tai sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tunnetta, mikä aiheuttaa epävarmuutta viestintään ja käsityksiin itsestä viestijänä. Puolet alle 10 tuntia puhekasvatuksen opetusta saaneista oli juuri opiskelunsa aloittaneita, eivätkä he arvioineet itseään kovin hyväksi viestijöiksi. Puhekasvatuksen opetusta olisi hyvä saada jo ensimmäisenä opiskeluvuotena,

jotta siitä olisi mahdollisimman paljon hyötyä. Ihanteellista olisi, jos puheviestintää voitaisiin opettaa sekä heti opiskelun alkuvaiheessa että opiskelun loppuvaiheessa, jolloin opiskelijoilla alkaa olla hieman selvillä se, millaisiin työtehtäviin he tähtäävät tai tulevat joutumaan. Vapaavalintaisille puheviestinnän jatkokursseille löytyisi varmasti oppilaita.

Opiskelijat ilmeisesti tiedostavat kielikeskuksessa annettavan opetuksen tärkeyden. Tutkimukseen osallistuneista lähes kaikki kokivat puheviestinnän opetuksen tarpeelliseksi tulevan ammatin kannalta. Samoin melkein kaikki haastatellut olisivat valmiita tulemaan vapaaehtoiselle esiintymisvarmuutta lisäävälle kurssille. Koska heiltä puuttuu työelämän kokemus, he eivät osaa vaatia heitä eniten hyödyttävää opetusta ja koska opetusryhmät ovat sekaryhmiä, opettajan on mahdotonta opetuksessa ottaa huomioon kaikkien opiskelijoiden kaikkia mahdollisia tulevia ammatteja. Opetus ja todelliset tarpeet eivät varmastikaan täydellisesti kohtaa toisiaan. Hyvää yritystä ei silti puutu.

Yleinen, opiskelijoiden omaa opiskelu-ympäristöään koskevista asioista kiinnostumattomuus, omien vaikutusmahdollisuuksien kokeminen pieniksi ja käsitys viestinnästä harmonian ja konsensuksen ylläpitäjänä estävät myös opiskelijoiden innovointia ja innokkuutta osallistua opetukseen. Kielikeskusopinnot rikkovat rutiineja, tunneilla joutuu keskustelemaan täysin vieraitten ihmisten kanssa, osallistuminen ei ole vapaaehtoista, ne sisältävät siis niitä piirteitä, jotka opiskelijat kokivat vastamielisiksi piirteiksi. Osaa opiskelijoista puheviestinnän harjoitukset pelottavat ja ahdistavat, joten ei ole ihme, ettei tunneillamme kovin usein näy innokkaita, motivoituneita ja ennakkoluulottomia opiskelijoita. Vapaaehtoisia kursseja järjestämällä voitaisiin kielikeskusta tehdä tunnetummaksi ja näin vähentää tietämättömyydestä aiheutuvia ennakkoluuloja ja ahdistuksia. Tämä koskee kaikkia kielikeskusopintoja.

Gabriella Lallukka ja Timo Priiki Savonlinnan kääntäjänkoulutuslaitos

Venäjän opettajien kansainvälisen liiton (MAPRJAL) ja Tashkentin yliopiston järjestämän konferenssin aiheena oli ammattikielinen viestintä, lähinnä ulkomaalaisten opiskelijoiden valmentaminen venäjänkielisiin ammattiopintoihin. Esityksissä käsiteltiin mm. eri kohderyhmien kommunikaatiotarpeita työelämässä (oppikirjojen sisältöön verrattuna), kommunikatiivisuuden kehittämistä erityyppisten tilanteiden ja harjoitusten avulla, opetustekstien funktioita, erikoisalojen oppimateriaalien rakennetta, terminologian opettamista sekä opiskelijana itsenäisen työskentelyn psykologisia ja pedagogisia perusteita.

Osanottajina oli noin 150 korkeakoulujen venäjän kielen opettajaa ja tutkijaa, joista noin 30 ulkomaalaista, mm. Bulgariasta, DDR:stä, Intiasta, Puolasta, Tshekkoslovakiaasta ja Unkarista. Suurin osa opettaa erikoisalojen kieltä ulkomaalaisille tai Neuvostoliiton ei-venäläisille opiskelijoille. Suomesta oli kolme osanottajaa: Gabriella Lallukka (Helsingin yliopiston kieli-keskus), Timo Priiki (Savonlinnan kääntäjänkoulutuslaitos) ja Dag Svedstedt (Svenska handelshögskolan).

Plenaari-istunnoissa käsiteltiin ammattikielisen viestinnän ja sen opetuksen teoreettisia kysymyksiä. Pääpaino oli venäjän opettamisessa eri erikoisalojen asiantuntijoille ja opiskelijoille, ei siis varsinaisille kielenopiskelijoille. Lisäksi konferenssi oli jakautunut viiteen sektioon.

Gabriella Lallukan esitelmä perustui maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan opiskelijoille tarkoitettusta taloudelliskaupallisesta kurssista saatuihin kokemuksiin. Siinä käsiteltiin oppimateriaalin eri osien (liikekeskustelun, kirjeenvaihdon sekä metsä- ja puutalouden ammattikielen) metodisia kysymyksiä. Timo Priiki tarkasteli esityksessään konkreettista toimintaa ilmaisevien tekniikan verbien merkityseroja suomessa ja venäjässä sekä niitä ongelmia, joita suomen verbien

merkityksen eriytymättömyys aiheuttaa erikoisalan kielen opetuksessa.

Konferenssin parasta antia olivat sektio-työskentely ja viikon aikana syntyneet kontaktit eri maiden vastaavissa laitoksissa toimivien kollegoiden kanssa. Kävi ilmi, että Neuvostoliitossa ohitettu pysähtyneisyyden aika heijastuu ongelmina myös ulkomaalaisille annettavaan kieltenopetukseen. Vuosia sitten valmistunut oppimateriaalia ei enää kelpaa: Neuvostoliittoa koskeva informaatio esitetään siinä ongelmattomana ja osin virheellisenä, myös tiettyjen alojen - yhteiskunta, talouselämä, juridiikka - terminologia on vanhentunutta. Uutta ei kuitenkaan ole vielä saatu tilalle. Onkin syntynyt ehdotuksia opiskelijoiden todellisia tarpeita paremmin vastaavien oppimateriaalien ja sanakirjojen laatimisesta, osittain myös neuvostoliittolaisten ja ulkomaalaisten tekijöiden yhteistyönä. Tashkentin yliopisto on ehdottanut kutsuperiaatteella järjestettävää opiskelijavaihtoa Suomen korkeakoulujen kanssa.

Konferenssi sai Tashkentissa runsaasti julkisuutta. Gabriella Lallukkaa haastateltiin Uzbekistanin radiossa. Toimittaja oli kiinnostunut erityisesti Suomen kielioloista. Kysymyksen ajankohtaisuus johtuu siitä, että vasta kaksi päivää aikaisemmin oli hyväksytty uzbekin kieli tasavallan viralliseksi kieleksi.

Tieteellisen ohjelman lisäksi saimme tutustua Tashkentin kulttuuriin ja nähtävyyksiin. Ajettiin bussilla silkkitieä pitkin Samarkandiin, jonka sinikupoliset moskeijat, Timur Lenkin ja muiden hallitsijoiden mausoleumit sekä meluisa basaari tarjosivat runsain mitoin itämaista eksotiikkaa. Turbaani- ja kaftaanasuisten vanhusten lisäksi tshaihanat (uzbekkilaiset teehuoneet) muistuttivat tuhatvuotisesta perinteestä.

Liisa Kurki-Suonio

The Language Centre for Finnish Universities

Background

In Finnish universities, language centres provide the language courses required by various faculties. The bulk of the foreign or second language teaching consists of LSP courses, mostly in English, Swedish and German, and general language teaching (beginners to intermediate) in less commonly taught languages, such as Chinese and Japanese. Languages such as French and Russian are, of course, also offered. A fairly common requirement is reading comprehension of scientific texts in two foreign languages and oral skills in one, in addition to an integrated course in Swedish, required of all. Certain subject area students, e.g. in economics, have more stringent LSP requirements.

Finnish university students - other than those studying English as their main subject - need English mainly for reading purposes in their studies. To meet the needs of the growing numbers of foreign visitors and students, lecture courses and seminars are increasingly being given in English. All these can be exploited in language teaching, and opportunities for differently motivated language classes and teaching experiments have been taken up by language centres. We need to expand our concept of language centre teaching, and to create a whole new framework or curriculum to provide for students taking courses in languages other than their own.

There is also a need to develop greater student autonomy in language learning. Language classes should not be considered a necessary evil by any students or faculty, and involving students in planning and giving them responsibility in assessment may contribute to a better learning environment.

Within the present framework, ESP teaching is planned and provided by

language teachers who have a certain

amount of knowledge in the subjects that their students are studying. A few teachers even have degrees in these subjects. Language teachers are not responsible for the teaching of subject content, only for the language required in the field (for study purposes and for later professional needs), but they do have to prepare ESP teaching materials.

Our team-teaching experiment was based on linking a lecture course on U.S. 20th - Century Political History, given by an American in English in the History Department of the University of Tampere, with a language course specifically designed for this purpose, and given by a Finnish teacher of English, in this case myself.

Models of course design

In this situation of using a foreign language medium course for language teaching purposes, a new framework must be developed. As the starting point and frame of reference for our course I took the University of Birmingham experiences in team teaching in their ESL programme (Johns and Dudley-Evans 1980). Although we felt our teaching might not deserve to be called team teaching in the strict sense of the term, as we mostly taught in separate sessions, for lack of a better word we called our language course "History in English, team teaching".

In the Birmingham model, according to Tim Johns, in the triangle formed by the two teachers and the student, feedback on all sides flowing in both directions is crucially important. The language teacher needs to be able to grasp the conceptual structure of the subject, and will have to provide a considerable amount of assistance in analysing taped subject lectures, designing content-based exercises and giving detailed individual feedback to the students. As I was not preparing my students for studies in an English-speaking country, there was less need for subject control, and I designed my goals on

general functional principles, adapting tasks from the subject course. I attended the lectures and made my own notes.

We have called our model variously an 'attached', 'linked', 'collaborative' or 'parallel' model of team teaching, emphasising the equality and independence of each teacher. It seems to be closest to what Snow and Brinton (in TESOL '88 and in Benesch 1988) call the Adjunct Model of Language Instruction. In this model content courses and language courses are linked to integrate skills necessary for academic success.

As in the UCLA courses, our content course was attended by non-native and native speakers. The Finnish students who chose to attend the language course as well were awarded credits for it only after completing both courses. The history course comprised 28 hours of lectures, the language course equally 28 hours of classwork, and each course was worth two credit points.

Principles of course and task design

Planning the whole syllabus of these two courses involved discussions with the history professor and knowledge of his lecture plans and final exam requirements. As he was a visitor coming from a different academic culture and transferring parts of its requirements to a new environment - for instance the type of open-book, take-home final examination that he intended to set would be new to most students - language classes had to emphasise the kind of skills required for this course. I planned to use his lectures (audio-taped, some videotaped), course and lecture outlines, and the reading that he assigned as core material for the tasks set.

The second stage of planning involved a session with the students who had enrolled in both courses. My own objectives for the language course were straightforward: After the course the students should be able to 1. take lecture notes in English, 2. initiate and participate in lecture discussions in English, and 3. pass the written final examination in history in English. For all these, comprehension of the lectures was a prerequisite. To this the students added several other require-

ments, such as expanding their vocabulary of the field, a review of English grammar, learning the differences between British English and American English, even reading reference texts.

Since the final examination would require evaluation of notes and other source materials, writing argumentative expository prose (two essays), expressing one's opinions, substantiating, and justifying, I decided that the approach in task design should be functional. This meant teaching reading strategies and giving reading tasks such as the following: scan the text to find the benefits of certain legislation, or its enforcement problems; try to anticipate what the lecturer will talk about, and check later whether your predictions were correct; what clues did you use to find the main points? Summarise the text. The writing exercises or group work included the following tasks: On the basis of your reading and/or lectures: define liberalism; compare Theodore Roosevelt's and Woodrow Wilson's ideas of reform, and the measures they advocated; was FDR a good President? Yes or no? Why? -Text structure exercises were also given, to facilitate the use of connectors and to help build an argument.

At the students' request, some grammar exercises were included, and varieties of English were looked at, but most of the additional material was connected with the themes of the lectures. For instance, newspapers and the Super Channel news provided interesting current material on the presidential election of 1988, and the concept of American liberalism could be examined from today's perspective.

Course evaluation

Since the course was the first of its kind in our foreign language programme, we used a student questionnaire to gain information about the course. At the beginning of the course, 15 students completed the course questionnaire, four were native speakers, six first-year Finnish students, and five second-year students or older. All regarded combining language and subject studies as a good idea.

Four of the students taking both parts of our combined course were first-year stu-

dents, and their motivation for attending the course was that it seemed to offer an easy way of earning credits, a shortcut through one language requirement. Only one of these students thought he might not pass the lecture course without help, even though his school grades were just as high as those of the more confident students. As a rule, the whole group had very high school grades, some had been exchange students, and most of them reported they kept up their English skills outside class.

At the end of the course, all students who completed both courses, still found linking a good idea; of the eight who returned the end-of-course questionnaire seven thought the work load was right, two found it too demanding. Most thought that attending both courses had contributed to their English to some extent, and that the greatest improvement had been in vocabulary learning in their subject area. Writing was the only other feature they felt had markedly improved. When asked to name the best features of team teaching, students listed the following: the idea that language teaching "supports" subject lectures, lecture-related discussions, clarification of concepts, learning note-taking in English, vocabulary, easily acquired credits.

The greatest disappointments were the following: not enough language teaching, experimental, vague, a heterogeneous group. The best liked tasks were the writing tasks, the least liked was group work in class. More practice, supplementary material or help would have been welcomed in analysing lectures or giving oral presentations or reports. The students would have preferred free choice of topics (tasks), and clarity and better organisation of language classes (scheduling problems?). One student produced a very helpful analysis of the experiment; he pondered whether language teaching was intended for clarifying concepts, checking lecture comprehension, as a support course only, or whether it should be a "real" language course organised on its own terms.

Feedback from the department and the faculty has been most encouraging. The experiment in Tampere continues in two departments (literature and history) on the same basis of linking visitors' lectures

with language teaching. At the university of Jyväskylä, team teaching is being carried out in a research course conducted in English by a Finn, and assisted by a language teacher whose job will mainly be to guide the students in writing a research paper. A new team teaching plan in Jyväskylä will link a history course in Swedish with language teaching. No doubt there are many other similar plans, and many different ways or models can be tried out.

REFERENCES

Benesch, Sarah (ed.) (1988): *Ending Remediation: Linking ESL and Content in Higher Education*. Washington, DC: TESOL

ELT Documents 106,(1980): *Team teaching in ESP*. London, The British Council ETIC publications.

Johns, T.F.& A. Dudley-Evans (1980): An experiment in team-teaching of overseas postgraduate students of transportation and plant biology, in *Team Teaching in ESP*, ELT Documents 106, London: The British Council.

Snow, A. & D. Brinton (1988a): *The Adjunct Model of Language Instruction: An Ideal EAP Framework in Benesch S. (ed.) 1988. Ending Remediation: Linking ESL and Content in Higher Education*. Washington, DC.: TESOL

Snow, A. & D. Brinton (1988b): *Content-Based Language Instruction: Investigating the Effectiveness of the Adjunct Model*. TESOL QUARTERLY Vol. 22, No. 4, December 1988, 553-574.

MIELIPIDE ** OPINION

Suomen kielen opettajatko lapsipuolia kielikeskuksissa?

Opetatko äidinkieltä laitoksessa, jossa kaikki muut opettavat vierasta kieltä? Tunnetko olevasi omituinen? Tuntuvatko ongelmasi erilaisilta kuin muiden opettajien? Mietitkö joskus, mitä ihmettä teet kielikeskuksessa? Tuntuuko sinusta, että muutkin joskus unohtavat sinut laitoksesasi? Jos ajattelet näin, et ole ainoa. Kaikissa kielikeskuksissa, Helsinkiä lukuunottamatta, on äidinkielen opettajia.

Olen parin vuoden ajan seurannut kielikeskusten äidinkielen opettajien työtä sekä tutkijana ollessani että viime vuonna puheviestinnän lehtoraattia hoitaessani ja törmännyt usein alussa esitettyihin ajatuksiin. Monet kirjallisen viestinnän ja puheviestinnän opettajat pitävät asemaansa kielikeskuksissa ongelmallisena. Yhteisissä koulutustilaisuuksissa puhutaan asioista, joiden soveltaminen omaan, äidinkielen opetukseen tuntuu vaikealta; valmista oppimateriaalia kielikeskusopetukseen ei löydy; kollegoja on vähän, joskus ei yhtään; muiden kielten opettajat käyvät seminaareissa ja konferensseissa, joissa puhutaan LSP:stä eli erityisalojen kielenopetuksesta. Korkeakoulujen kielikeskustenkin keskeisiä tutkimusalueita ovat aikuisten kielenoppiminen, aikuisten kielenopetus, erityisalojen kielenopetus ja testaus. Miten äidinkielen opettaja sopii tähän kuvaan?

Minun mielestäni ratkaisu näihin ongelmiin löytyy vain ja ainoastaan asenteiden muuttamisen avulla. Ja viisainta lienee lähteä liikkeelle omien asenteiden tarkistamisesta. Kyllä suomen kielikin on kieli, joten suomen kielen opetus on kielenopetusta. Myös suomen kielen opettajat opettavat aikuisia, kyseessä on siis aikuisten kielenopetus. Kun suomen kursseilla opetellaan kirjoittamaan esimerkiksi tieteellistä tekstiä tai kun opetetaan esimerkiksi lääkäreitä puhumaan ymmärrettävästi, niin kysymyksessä on selvästi erityisalojen kielenopetus. Jos englannin opettajia yhdistää ajatus siitä, että he ovat

ESP- (English for special purposes) opettajia, niin miksipä ei suomen opettajia voisi yhdistää se, että he ovat "FSP"- (Finnish for special purposes) opettajia. Testaus on ehkä ainoa osa työkenttää, joka ei (ainakaan vielä) ole yhteinen vieraiden kielten opettajien kanssa.

Yhteistä työsarkaa on eri kielten opettajien kanssa niin paljon, että yhteistyökin on mahdollista, jos vain halua riittää. Sitä paitsi yhteistyö on ehdottoman tarpeellista varsinkin kurssien suunnitteluvaiheessa, jotta kielikeskuksen tarjoama opetus vastaisi mahdollisimman hyvin opiskelijoitten tarpeita. Esimerkiksi suullisen kielitaidon opettajat ja puheviestinnän opettajat tekevät hyvin paljon samankaltaista työtä kursseillaan. Olisi erittäin järkevää suunnitella kursseja yhdessä ja vaihtaa kokemuksia siitä, miten erilaiset harjoitukset toimivat. Ruotsin ja puheviestinnän opetuskokeilu osoitti, että yhteistyö auttaa paitsi opettajia, myös opiskelijoita. (Kokeilusta on raportoitu *Finlancessa*, vol. VII 1988). Kirjallisen viestinnän opettajien ja esimerkiksi luetun ymmärtämisen opettajien yhteiset sisällöt löytyvät esimerkiksi tekstin rakenteen ja kytkeäkeinojen opettamisesta; onpa muutamissa kielikeskuksissa vieraan kielen tieteellisen kirjoittamisen kurssejakin, joten yhteistyömahdollisuuksia on.

Kaiken kaikkiaan mielestäni olisi yritettävä päästä eroon karkeasta erottelusta eri kielten välillä. Taustalla on kuitenkin yksi ja sama asia: viestintä. Opiskelijoita on opetettava ilmaisemaan ajatuksensa muille ymmärrettävästi, riippumatta siitä, millä kielellä se tapahtuu. Häntä pystyy suomen opettajat ja yhteistyötä tekemään, myös te olette erityisalojen kielenopettajia.

Minna-Riitta Pöyhönen
Korkeakoulujen kielikeskus

SANTIAGO DE LA TORRE MORAL
NORMATIVA BÁSICA DEL USO DEL ESPAÑOL
Korkeakoulujen kielikeskus, Kielikeskusmateriaalia n:o 70

Espanjan kielen opetus kielikeskuksissa ja yliopistossa yleensä kehittynee tulevina vuosina. Toistaiseksi ei eri kohderyhmille soveltuvaa valmista oppimateriaalia ole kuitenkaan juuri ollut saatavana, vaan kukin kurssin pitäjä on joutunut valmistamaan lähes kaiken aineiston. Tämän vuoksi Korkeakoulujen kielikeskuksen julkaisusarjassa ilmestynyt Normativa básica del uso del español (n:o 70) on tervetullut uutuuksena, joka ei toivottavasti jää ainoaksi espanjan kielen opettajille ja opiskelijoille tarjottavaksi materiaaliksi, vaan johtaa muunkin aineiston julkaisemiseen.

Normativa básica del uso de español -teoksen on laatinut Santiago de la Torre Moral, joka on opettanut kymmenkunta vuotta espanjan kieltä Jyväskylän yliopiston romaanisten ja klassisten kielten laitoksessa sekä kielikeskuksessa. Kuten teoksen nimestäkin käy ilmi, siinä pyritään antamaan normatiivisia ohjeita kielen käytöstä. Keskeiset, lähinnä kielioppiin liittyvät kysymykset artikkeleista oikeinkirjoitusohjeisiin tulevat käsitellyiksi, jotkin varsin yksityiskohtaisesti toisten saadessa osakseen vain lyhyen maininnan. Esipuheessaan tekijä toteaaakin lähteneensä liikkeelle opiskelijoiden usein esittämistä kysymyksistä ja pyrkineensä sekä käsitelyjen kohtien valinnassa että niiden käsitelyyn laajuudessa ottamaan huomioon juuri opiskelijoiden vaikeiksi kokemat ongelmat.

Täysin espanjankielisessä teoksessa erotuu kolme osaa. Ensimmäisessä keskitytään nominaalisyntagman esittelyyn (artikkelit, nominat, prepositiot (s. 4-29) ja toisessa esitellään verbioppia (s. 30-57). Viimeiseen, varsin heterogeeniseen osaan on koottu adverbien ja konjunktioiden lisäksi huomioita mm. epäsuorasta esityksestä ja sananmuodostuksesta (s. 58-57). Tekijä on pyrkinyt pitämään kappaleiden rakenteen mahdollisimman yksinkertaisena. Otsikkoa seuraa lyhyt määritelmä,

johon tiivistyy esiteltävän kielioppikohdan käyttö (artikkelit osoittavat, että odotettavissa on substantiivi, jota adjektiivit puolestaan kuvaavat tai täsmentävät jne.). Tarkemmat käyttöohjeet esitetään numeroituina kohtina ja kutakin ohjetta havainnollistetaan esimerkein. Esimerkkien runsaus ja monipuolisuus onkin yksi kirjan parhaita puolia: jos ohjeen muotoilu ei vielä ole riittänyt asian tyhjentävään ymmärtämiseen, opiskelija voi konkreettisten esimerkkien avulla rajoittaa säännön sovellusalueen. Joissakin tapauksissa tekijä on vielä selventänyt käsiteltävää asiaa kaavioilla (esim. 'tulla joksikin' -verbit, s. 32 ja passiivin käyttö, s. 47).

Joitakin kappaleita tutkiessa vaikuttaa siltä, että kirjoittaja on ajatellut teosta käytettäväksi ainakin osaksi opettajan johdolla. Hän ei myöskään mainitse, että nyt julkaistuun teoriaosaan liittyy harjoitusvihkonen, joka omalta osaltaan tukee asioiden esittelyä. Tästä huolimatta kirjainen on suhteellisen selvä. Muutamien kappaleiden sisältöä tekee kuitenkin mielenkiintoista hieman tarkemmin Determinativos-otsikon alta löytyy demonstratiivi- ja possessiivipronominien lisäksi myös hiukan yllättäen maininta joistakin paikan ja ajan adverbeista (s. 15). Tämä selittyy pyrkimyksellä osoittaa, miten mainitut pronominit ja adverbit sijoittuvat toisiinsa nähden deiktisessä systeemissä ('este/yo-/aqui' jne.; kaavio s. 13 kaipaisi selittävää lausetta tai kahta), mutta on ehkä syytä kuitenkin harkita, riittäisikö pelkkä viittaus sivulle, jossa adverbejä varsinaisesti käsitellään.

Relatiivipronominien ja kysymyssanojen käsitteleminen yhdessä on muotojen osittaisen päällekkäisyyden vuoksi hyvä ratkaisu. Vaikka 'cuyo'-pronominin taipuminen on periaatteessa opittu jo alkeiskursilla, tuntuu seikka unohtuvan niin usein, ettei siitä muistuttaminen olisi haitaksi.

Prepositiot 'a', 'por' ja 'para' tuottavat usein ongelmia opiskelijoille ja ne saavatkin osakseen erityistä huomiota. Koska varsinaista vertailua näiden prepositioiden välillä ei kuitenkaan tehdä, esimerkit olisi aiheellista sijoittaa prepositiokohtaisesti heti käyttöä selvittävien määritelmien jälkeen, eikä vasta loppuun, kaikkien kolmen tultua käsitellyiksi. Kappaleen loppuun koottu lista tavallisimmista 'a', 'de', 'con' ja 'en'-prepositioilla rakentuvista verbeistä on hyödyllinen.

Normativa básica del uso del español -vihkosien keskimäinen, laajin osa koostuu espanjan kielen varsin vaativan verbiopin esittelystä. Omat kappaleensa saavat mm. sellaiset vaikeuksia tuottavat asiat kuin 'ser' ja 'estar' -verbien käyttö ja erilaiset 'tulla joksikin' -verbit ('hacerse', 'volverse', jne.). Viimeksimainittujen eroja havainnollistavat taulukot (s. 32), joiden ymmärtämistä auttaisi jo lyhytkin sanallinen selitys. Espanjalle tyypillisten verbiperifrasiin rakenteet (verbi ? infinitiivi, partisiipin preesens tai perfekti) ja merkitykset selvitetään määritelmien ja esimerkkien avulla. Liittoaikamuotojen tavoin myös yksinkertaiset aikamuodot voisi ryhmittää yhteisen nimikkeen alle.

Subjunktiivi on espanjan kielen opiskelijoille yksi vaikeimmin omaksuttavia kieliopin kohtia, joten sen yksityiskohtainen esittely on aivan paikallaan. Kuten kaikki muukin vihkosessa, myös subjunktiivien koskevien ohjeiden ymmärtäminen edellyttää jo hyviä pohjatietoja ja kieliopillisen terminologian tuntemusta.

Tekijä on jostakin syystä jättänyt vihkosien loppusivuille mm. luettelon transitivisista ja intransitiivisista verbeistä sekä epäääntöisten verbien taivutuskaavat, jotka olisi aivan yhtä hyvin voinut sijoittaa muun verbiopin yhteyteen.

Viimeiseen osaan on sijoitettu myös luettelo keskeisistä sananmuodostustavoista. Sen hyöty on ennen kaikkea siinä, että tietoisuus sanojen rakenteesta auttaa sanaston ymmärtämisessä. Tuntemattoman sanan merkitys saattaa selvitä, jos lukija/kuulija pystyy tunnistamaan esim. usein toistoa ilmaisevan 're'-etuliitten. Oikeinkirjoitusta käsittelevillä sivuilla on ohjeita ja esimerkkejä sanoissa tapahtuvista kirjainmuutoksista, painomerkin käytöstä, tavutuksesta ja välimerkkien käytöstä.

19

Kenelle Normativa básica del uso del español -kirjasta sitten voi suositella? Tekijä erottaa kielenoppimisessa kolme eri astetta (kielen alkeisiin tutustuminen, kielen tuottaminen ja kielen "luova" käyttö), joista keskimmaisessa, lähinnä aineopintoja vastaavassa vaiheessa hän katsoo ohjeistaan olevan hyötyä. Tällaisessa muodossa kirjanen sopii oheislukemiseksi aineopintojen kielioppikursseille, mutta itsenäisesti opiskelijan on vielä tuossa vaiheessa vaikea ymmärtää espanjan kielisiä ohjeita. Teosta voitaisiin käyttää huomattavasti monipuolisemmin mm. kielikeskusopetuksessa, jos määritelmät ja muut tekstiosuudet olisivat suomenkielisiä. Utta painosta harkittaessa kannattaisi tämä ehkä ottaa huomioon. Samoin olisi syytä lisätä luettelo käytetyistä lyhenteistä ja osittaa jo sisällysluettelossa selvemmin kunkin kappaleen sisältö.

Päivi Sihvonen-Hautecoeur

Kielikeskusmateriaalia n:o 70
 Material pedagógico del Centro
 Interuniversitario de Lenguas n: 70

NORMATIVA BÁSICA
 del uso
 DEL ESPAÑOL

Santiago de la Torre Moral

36.-

Korkeakoulujen kielikeskus
 Jyväskylän yliopisto
 Centro Interuniversitario de Lenguas
 Universidad de Jyväskylä

Das Lexikon deutscher Partikeln hat in der entsprechenden Lexikon-Reihe des Verlages Enzyklopädie Leipzig 2 Vorgänger: Das Lexikon deutscher Präpositionen (Jochen Schröder) und das Lexikon zum Artikelgebrauch (Hans-Jürgen Grimm). Alle Autoren, einschließlich Gerhard Helbig, kommen vom Herder-Institut der Karl-Marx-Universität Leipzig, schreiben also immer auch aus der Sicht des Deutschen als Fremdsprache, was diese Publikationen für den Fremdsprachenunterricht besonders wertvoll macht. Ein weiterer Vorzug der Reihe besteht darin, daß dem jeweiligen Lexikonteil ausführliche Grundlagenkapitel zur Bedeutung, zu den Merkmalen und Funktionen der behandelten Wortklasse vorangestellt werden.

Das ist auch beim Lexikon deutscher Partikeln der Fall. Schon in der Einleitung zielt Helbig auf den ausländischen Benutzer, wenn er schreibt: "Ein Ausländer, der die deutsche Sprache lernt, ohne sich die Partikeln anzueignen, würde ein sehr untypisches und hölzernes Deutsch erwerben, das sich wesentlich von dem Deutsch unterscheidet, das von deutschen Muttersprachlern im deutschen Sprachgebiet verwendet wird" S. 13.

In den Kapiteln "Zur linguistischen Beschreibung der Partikeln" und "Was sind Partikeln?" setzt sich der Autor mit der lange Zeit unbefriedigenden Partikelforschung und ihrer damit verbundenen ungenügenden Wörterbuchdarstellung auseinander und geht ihren Ursachen nach. Bei der Vielzahl der Definitionen des Begriffs "Partikel" entscheidet sich Helbig für die folgende, die er selbst 1972 formuliert hat: "Danach wären Partikeln solche morphologisch unflektierbaren Wörter, die über keine solchen syntaktischen Funktionen verfügen, wie sie den Wörtern anderer unflektierbarer Wortklassen (z.B. den Adverbien, Modalwörtern, Präpositionen und Konjunktionen) zukommen" S. 20.

Auf dieser Definition aufbauend, gibt er im Kapitel "Subklassen der Partikeln" eine allgemeine Klassifizierung der Partikeln.

Relativ breiten Raum nimmt das folgende Kapitel "Funktion der Abtönungspartikeln" ein. Das mit Recht, da die konversationellen und interaktionsstrategischen Funktionen der Abtönungspartikeln durch die kommunikativ-pragmatische Richtung in der Sprachwissenschaft jetzt stärker als bisher verdeutlicht werden.

In den letzten 3 Kapiteln "Prinzipien und Methoden zur Beschreibung der Partikeln", "Abgrenzungsprobleme bei homonymen Partikel-Lexemen" und "Zur Kombinierbarkeit von Abtönungspartikeln" werden sowohl erste Verweise auf den Lexikonteil gegeben als auch Leerstellen in der Partikelforschung aufgezeigt wie Funktionsbedeutung oder Gesamtbedeutung der Partikeln und Reihenfolgebeziehungen bei mehreren Abtönungspartikeln im Satz, die sich vor allem hinderlich auf die lexikographische Beschreibung auswirken.

103 Partikeln, von **aber** bis **zumindest**, behandelt der Autor im Wörterverzeichnis. Dabei erhält der Nachschlagende Informationen zur Klassifizierung der entsprechenden Partikel, zu ihrer Stellung im Satz und ihrer Funktion. Einzelsatz- und Textbeispiele sowie Hinweise auf homonyme Lexeme und zu einer möglichen Gesamtbedeutung der Partikel sollen ihre Steuerungsfunktion im Gespräch deutlich machen. Mit diesen z.T. recht umfangreichen Angaben, so umfaßt z.B. die Darstellung der Partikel **auch** über 10 Seiten, ist das vorliegende Lexikon weniger ein Nachschlagewerk der schnellen Information, sondern verlangt einen aufmerksamen Leser, der mit Blick auf seine Lernfähigkeit den nachfolgenden Beispielsatz aus dem Lexikon nicht allzu wörtlich nehmen sollte: "Das war denn eben doch auch nur ein kleiner Erfolg" S. 75.

Dr. Martin Hahn
Friedrich-Schiller-Universität Jena

In der zweiten Hälfte der 80er Jahre wird nun auch an Hand von Publikationen deutlich, daß sich in der Landeskunde der DDR ein Prozeß vollzieht, der bereits zu Beginn des Jahrzehnts - z.B. mit *Jürgen Kuczynskis* inzwischen sechsbändiger "*Geschichte des Alltags des deutschen Volkes*" (Studien 1-5. Berlin, DDR: Akademie-Verlag.) - z.B. in der Historiographie (und ebenso natürlich in der Soziologie und Philosophie) zu beobachten war: die Hinwendung zum Alltag als einem Gegenstand wissenschaftlicher und editorischer Tätigkeit. Gleich mehrere Lehrwerk-Autoren befaßten sich mit diesem Themenbereich, der für den Deutschunterricht im Ausland so wichtig und willkommen ist. Sie sammelten Überlieferungen, Sprüche, Texte und Lieder und formulierten kommunikative Aufgaben, die z.B. die Sitten und Bräuche oder alte und neue Formen des Zusammenlebens der Menschen in der DDR zum Inhalt haben. Einige dieser sämtlich im VEB Verlag Enzyklopädie Leipzig erschienenen Bände seien im folgenden kurz vorgestellt.

Im vergangenen Jahr (1988) erschienen gleich zwei landeskundliche Lese- und Übungs- resp. Arbeitsbücher: *Alte Sitten - neue Bräuche Helga Porz (Übungsteil) und Siegfried Schlegel (Textteil)* sowie der Band *Alltag und Festtag im Jahreslauf von Gudrun Fischer*. Beide Bände setzen eine Reihe fort, die im vorausgehenden Jahr 1987 begonnen wurde mit den Bänden *Reisebilder DDR. Ein landeskundliches Lesebuch mit Aufgaben von Martin Löschmann, Gisela Schröder und Reinhard Günter* und *kurz und bündig. 100 landeskundliche Lesetexte über Alltägliches und Besonderes, über Land und Leute, von Städten und Landschaften, aus der Geschichte, von Sitten und Bräuchen in der Deutschen Demokratischen Republik* (so der etwas barocke vollständige Titel) von *Manfred Richter* und *Danusa Lisková*. Der (nicht explizit benannte) Reihencharakter kommt indes nicht nur in der gleichartigen äußeren Gestaltung zum tragen, sondern äußert sich auch in einer - zumindest teilweise - ähnlichen konzeptionellen Grundlage. Alle vier Bände sind für den Fortgeschrittenenunterricht ge-

dacht. Alle vier Bände verbinden - allerdings in unterschiedlichem Ausmaße - die jeweiligen Texte mit Worterklärungen, Fragen zum Textverständnis und z.T. mit weitergehenden Übungen. Alle vier Bände legen, wie eingangs festgestellt, auf das Alltagsleben der DDR-Bürger besonderes Gewicht. Man erfährt viel über das Leben in der DDR, zugleich erhält man ein großes Maß an Informationen über die deutsche Geschichte, über kulturelle Traditionen, Sehenswürdigkeiten, regionale Besonderheiten, interessante Begebenheiten usw. usf. Dabei wird in den Bänden natürlich eine unterschiedliche Gewichtung vorgenommen.

Kurz und bündig, ursprünglich 1982 und 1984 in Bratislava publiziert, erreicht diesbezüglich die wohl größte, kaleidoskopartige Vielfalt. Die einhundert Texte sind jeweils etwa eine halbe Druckseite lang und behandeln die unterschiedlichsten Themen auf eine zumeist sehr interessante Weise und vermitteln dabei oft auch dem "Eingeborenen" viele neue Informationen. Die Spannweite der Themen reicht von der Vorstellung des Fernsehturms in Berlin bis zum Schornsteinfeger als Glücks-bringer, von Gustav Adolf und Lützen bis zu den Eisenbahnfahrverbindungen DDR - Skandinavien, von der Braunkohlengewinnung bis zum Umweltschutz, von Konrad Duden bis zum Saalewein (oder gibt's da vielleicht gar plausible Zusammenhänge?).

Die Reisebilder DDR stellen authentische Texte über fünf beliebte Reiseziele in der DDR zusammen: über *Thüringen - Landschaft und Kultur* (S. 11-37) u.a. mit den Stationen Weimar (heute und zur Zeit der Klassik), Jena, Erfurt, Eisenach; *Mein Leipzig* lob ich mir ...! (S.39-52), wobei der Lokalpatriotismus der Verfasser mit einer erfreulichen Prise Selbstironie gewürzt ist; *Dresden heute* (S. 53-68), wo im Zusammenhang mit den weltberühmten Gemälden des Zwingers naturgemäß auch deren wechselvolle Geschichte ins Bild kommt, *Der Norden - Land am Meer* (S. 69-87) mit den Hauptthemen Landwirtschaft und Urlaub und schließlich, ganz am Ende, *Berlin - Hauptstadt der DDR* (S.

89-113). Viel wird über Gebäude und Kulturstätten gesagt, aber auch die verwegen-witzigen Menschen und ihr (verändertes) Verhältnis zur Geschichte kommen zu Wort. Insgesamt werden Texte verschiedenster Art berücksichtigt, kontrastieren subjektive Sichtweisen mit objektiveren Sachtexten. Variabel ist auch die Übungs- und Aufgabengestaltung. Nicht jedem Text sind entsprechende Wortlisten und Fragen beigegeben, das betont den Charakter als Lesebuch und schafft Freiräume für den kreativen Umgang mit diesen Angeboten im Unterricht.

Umfangreichere Übungsteile mit Aufgaben zu Lexik, Grammatik und Stil-"problemen" enthält der Band *Alte Sitten - neue Bräuche*. Sie sind jeweils am Ende eines Kapitels angeordnet. Die sechs Kapitel des Buches heißen 1. *Traditionelle Feste im Jahreslauf* (S. 11-31), 2. *Höhepunkte im gesellschaftlichen Leben* (S. 32-53), 3. *Brauchstum in Beruf und Handwerk* (S. 54-76), 4. *Regionale Volks- und Heimatfeste* (S. 77-94), 5. *Feste und Bräuche der Sorben* (der einzigen nationalen Minderheit in der DDR, S. 95-112), 6. *Die Pflege fortschrittlicher historischer Traditionen* (S. 113-130). Am Anfang jedes Kapitels steht ein von den Autoren verfaßter Sachtext, der einen guten Überblick über das jeweilige Thema bietet. Die übrigen Texte - Gedichte, Reportagen, publizistische Texte, Auszüge aus Kalendern, populärwissenschaftlichen und Lehrmaterialien ebenso wie aus der künstlerischen Literatur - sind klug ausgewählt und zumeist nur mit den nötigsten Worterläuterungen versehen. Lobenswerterweise haben auch viele Lieder (mit Noten) Eingang in das Buch gefunden.

Letzteres hat dieser Band auch mit dem Alltag und Festtag im Jahreslauf von Gudrun Fischer gemein. Das Buch ist wie ein Kalender angelegt und ordnet den einzelnen Monaten mehr oder weniger zugehörige, im Alltagsbewußtsein assoziierte oder durch entsprechende Feiertage bestimmte Themen zu: Januar - Jahresbeginn, Winter; Februar - Fasching, Wohnen in der Stadt; März - Frühlingsbeginn, Frauen; April - Leben auf dem Lande; Mai - 1. und 8. Mai, Liebe und Hochzeit (S. 57-67); Juni - Kinder, Alltag (S. 69-81); Juli - Arbeit in der Industrie, Sommer (S. 82-91); August - Ferien, Feste, Freizeit (S. 92-101); September - Schulbeginn, Herbstanfang (S. 103-111);

Oktober - Nationalfeiertag, Feiern mit Freunden (S. 112 bis 122); November - Jugend und Studenten, Lebensende (S. 123-135); Dezember - (wen wundert's:) Advent, Weihnachten, Silvester (S. 136-144). In jedem Kapitel sind nacheinander "Prosa-Texte", "Gedichte und Lieder" sowie "Fakten, Zahlen, Kommentare" angeordnet. Die Prosatexte selbst sind ganz unterschiedlicher Art: Es handelt sich sowohl um Auszüge aus literarischen Werken als auch um Sachtexte (z.T. von der Autorin selbst verfaßt), es gibt hier Märchen ebenso wie Auszüge aus Interviews, Rezensionen, Proklamationen, Essays - und viele Anekdoten. Die Reihe der Namen der Dichter und Schriftsteller, die im Buche zu Wort kommen, ist beeindruckend und interessant: Luther, Herder, Goethe, Schiller, Heine, Storm, Fontane, Weerth, Möricke, Brecht, Seghers, Christa Wolf, Irmtraud Morgner, Fühmann, Braun, Strittmatter und viele andere. Der Alltag kommt somit zumeist über die Literatur oder über Faktensammlungen und statistische Angaben vermittelt ins Bild; der Titel des Buches ist da vielleicht etwas irreführend - es sei denn, man vertritt einen sehr weiten Begriff von Alltag ... Anstelle der erfreulich scharf wiedergegebenen Schwarz-weiß-Fotos in den beiden vorher genannten landeskundlichen Lese- und Arbeitsbüchern sind in den Band von Gudrun Fischer Illustrationen aufgenommen, die jeweils an den Anfang eines jeden Kapitels, eben einem Kalenderblatt gemäß, gestellt wurden.

Indirekt reflektieren auch zwei stärker auf die Entwicklung sprachpraktischer Fähigkeiten gerichteten Bände den Alltag in der DDR - zumindest aber die Anforderungen in der Alltagskommunikation (was nun allerdings für den Sprachunterricht im engeren Sinne in der Tat nicht neu ist). Es handelt sich um zwei Neuerscheinungen der Lehrheftreihe des Herder-Instituts Leipzig, die ebenfalls im Verlag Enzyklopädie Leipzig erscheint. *Barbara Wotjak und Manfred Richter* haben ein Buch *Deutsche Phraseologismen. Ein Übungsbuch für Ausländer* verfaßt, und ebenfalls im vergangenen Jahr brachte eine Gruppe von Autoren des Herder-Instituts unter Leitung von *Günter Desselmann* ein Lehr- und Übungsbuch unter dem Titel *Ihre Meinung bitte! Texte und Aufgaben zur Entwicklung des Sprechens auf den Markt*. Beide Bände enthalten vielfältige Anregungen für die

Übungsgestaltung im Sprachunterricht, doch die den jeweiligen Übungskomplexen vorangestellten einführenden Texte und Erläuterungen machen sie auch für das Selbststudium sehr interessant. Die deutschen Phraseologismen werden unter verschiedenen Aspekten systematisch vorgestellt. Das Buch gliedert sich in sechs unterschiedlich umfangreiche Kapitel: 1. Zu Form und Bedeutung von Phraseologismen: Innere Komponentenstruktur - paradigmatische und syntagmatische Beziehungen (S. 10-47), wobei formale und semantische Ähnlichkeiten und Verschiedenheiten, entgegengesetzte Pole, Variationen wie auch Phraseologische Sachgruppen in Übungen und Erläuterungen vorgestellt werden: Zahlenbezeichnungen, Tierbezeichnungen, Farbbezeichnungen, Körperteilbezeichnungen, des weiteren Vergleichsbezeichnungen und Wortpaare. Die weiteren Kapitel sind: 2. Phraseologismen im Text: Zu den spezifischen Wirkungsmöglichkeiten und Verwendungsbeschränkungen von Phraseologismen (S. 48-63); 3. Wortspiele mit Phraseologismen (S. 64-82); 4. Phraseologismen im Sprachvergleich: Zu interlingualen Äquivalenzbeziehungen (S. 83-88); 5. Zur Herkunft ausgewählter Phraseologismen (S. 89-97) und 6. Phraseologismen als festgeprägte Sätze: Ein Exkurs zu kommunikativen Formeln (S. 98-102). Dem schließen sich ein Lösungsteil, Anmerkungen und ein Abkürzungsteil an. Von besonderem Wert dürfte m.E. das Verzeichnis der verwendeten Phraseologismen (S. 114-152) sein, in dem die alphabetisch nach Kernwörtern geordneten Prägungen auch stilistisch gekennzeichnet und semantisch erklärt werden. Treffende Illustrationen beleben die Gestaltung des Übungsteils, doch hätte man durch einen lockereren Umbruch gelegentlich eine größere Übersichtlichkeit erreichen können. Schade, daß für dieses interessante Übungsbuch kein so gutes Papier zur Verfügung stand wie für die o.g. landeskundlichen Lesebücher.

Das gilt leider auch für die Texte und Aufgaben zur Entwicklung des Sprechens unter dem Titel *Ihre Meinung, bitte!*, in die die Autoren viele gute, attraktive Ideen für einen interessanten, abwechslungsreichen Sprachunterricht investiert haben. Auf Fotos wurde (mit Rücksicht auf die Papierqualität?) gänzlich verzichtet, aber die grafische Gestaltung ist vorzüglich. Ein niedliches Kätzchen führt

durch einen Themenkatalog, der sich eng an jenen Bereichen orientiert, die junge Leute heute interessieren. Da geht es z.B. um das Lesen in der Freizeit, um unterschiedlichste Formen von Konzertmusik, um Rock- und Schlagertexte, Sammlerhobbies, Mode, gesunde Ernährung, um die Art der Einrichtung einer Wohnung. Beispiele für Überschriften der 20 Lektionen sind: *Woanders feiert man anders; Ein Freund ist jemand, der ...; Die Schulzeit ist zu Ende - was kommt nun? "Jedes Gesprächsthema bildet einen in sich geschlossenen Übungskomplex. Er enthält inhaltlich zusammenhängende Aufgabenfolgen, die den Lernenden durch die Übung sprachhandlungstyp-spezifischer und vor allem themabedingter Sprachmittel schrittweise in die Lage versetzen sollen, Gespräche zum betreffenden Thema zu führen"*, lesen wir in den Vorbemerkungen. Eine Progression in der Abfolge der 20 Themenkomplexe sei indes nicht beabsichtigt. Aus meiner Sicht sehr nützlich ist die durchgängig kommunikative Aufgabengestaltung in den Übungen, die sich an realen Situationen der Alltagskommunikation orientiert. Im Kopf einer jeden Lektion sind die Textsorten oder Typen komplexer Sprachhandlungen aufgeführt, die im Mittelpunkt des jeweiligen Übungsteils stehen. Eine Systematik ist dabei allerdings nicht zu erreichen gewesen, da angestrebt wurde, daß die Themenkomplexe nicht in der vorgegebenen Abfolge und in ihrer Vollständigkeit abgearbeitet werden müssen. "Die Texte haben die Funktion," - und da kehren wir zu unserem Ausgangspunkt zurück - "den Lernenden inhaltlich - insbesondere auch landeskundlich - sowie sprachlich zum Thema zu informieren und zu Äußerungen zu motivieren."

Hartmut E. H. Lenk

Korkeakoulujen kielikeskus tiedottaa

Uuden vuoden tärkeimmiksi henkilöasioiksi ovat muodostumassa uuden johtajan saaminen ja (testaus)tutkijan ts. toimen perustaminen. Korkeakoulujen kielikeskuksen johtajan viran kelpoisuusehtojen muutospäätökset ja asetuksen muutokset on nyt tehty korkeimmalla-kin tasolla ja virka on julistettu haettavaksi. Ilmoitus viran auki julistamisesta ei ehtinyt tähän lehteen, mutta se lähetetään kielikeskuksiin mahdollisimman pian. Seuratkaa myös sanomalehtiä!

*

CALL FOR PAPERS

Kielikeskusten tutkimusseminaari järjestetään 6. - 7.4.1990 Selänpohjan kurssikeskuksessa Leivonmäellä (40 km Jyväskylästä Heinolan suuntaan).

Seminaarin yleisteenä on **kielenopetuksen ja -oppimisen tutkimus kielikeskuksissa ja erityisesti tutkimusmenetelmät.**

Konferenssityyppiseen seminaariin toivotaan esitelmiä, joille varataan aikaa 45 min., raportteja, kartoituksia ja selvityksiä tai postereita (15-20 min.), keskusteluja, workshoppeja ja panelikeskustelu.

Erityisesti toivotaan esitelmiä kielikeskuksille ajankohtaisista aiheista kuten kirjoittamisesta, vieraskielisen opetuksen ja kulttuurierojen mukanaan tuomista tutkimusongelmista, äidinkielen ja vieraan kielen yhteisestä viestintätaitoperustasta (onko sitä?) sekä opetuskokeilujen ja oman opetuksen kehittämistutkimuksesta. Ikuisuuskyseksiä ovat tarvekartoitukset, CALL ja testaus, sen lisäksi on toivottavasti tarjolla seurantatutkimuksia ja evaluointia laajemmin, esim. koko kielenopetuksen paneutuvaa.

Tervetulleita ovat tietysti muutkin aiheet ja ehdotuksia teemoiksi saa esittää. Kutsutut luennot ovat "pehmeistä" tutkimusmenetelmistä ja aiheesta mitä tiedettä ja millaisia menetelmiä kielikeskustutkimus tarvitsee.

Ilmoittakaa meille aikomuksestanne pitää esitelmä tai raportti helmikuun 15 päivään mennessä. Ilmoitus on vapaamuotoinen, mutta tärkeintä on ilmoittaa esityksen aihe ja laji ja puhujan nimi-, osoite-ym. tiedot. Ilmoitusten perusteella hahmottelemme ohjelman rungon. Sitovat ilmoittautumiset tehdään ohjelman valmistuttua myöhemmin.

Kuten ennenkin, toivotaan kaikkien kielikeskusten esittelevän tutkimustaan (ongoing research) ja myös suunnitteilla olevia uusia projektejaan (future plans), jotka aloittavat tänä vuonna. On tärkeätä vaihtaa tietoa ja koordinoita, ehkä rekrytoida tutkijoitakin.

*

**ENNAKKOILMOITUS
AINEOPETUS/KIELENOPETUS WORKSHOPISTA**

Vuoden teemaksi niin tutkimuksessa kuin opetuksessakin tuntuu muodostuvan MENETELMÄT. Osaksi keväällä, osaksi syksyllä on tarkoitus järjestää workshop vieraskielisen opetuksen ja kielenopetuksen yhteistyömuodoista ja kurssisuunnittelun malleista. Team teaching a la Birmingham on jo varmistunut, muut ulkolaiset kouluttajat ja lisätietoja ilmoitetaan heti kun saadaan. Mukaan huolitaan kielenopettajia ja ainelaitosten edustajia.

*

Vuonna 1990 jaetaan jälleen KKKK:lle myönnettyistä määrärahoista apurahoja oppimateriaalien laatijoille. Tarkemmat tiedot saa erillisestä tiedotteesta ja hakulomakkeista, joita saa KKKK:sta. Ajan tasalle saatetut tiedotteet lähetetään myös kaikkiin kielikeskuksiin.

L. K-S.

Nauhoitepalvelu tiedottaa**Muutoksia materiaalien hintoihin**

Yleisestä kustannustason noususta johtuen korotetaan Korkeakoulujen kielikeskuksen välittämien äänite-, video- ja kirjallisten materiaalien hintoja tammikuussa 1990. Lisäksi ryhdytään perimään käsittelykuluja 15 mk jokaisesta lähetetystä laskusta. Uudet äänitteiden hinnat löytyvät oheisesta hinnastosta (kts. s. 26). Julkaisujen ja oppimateriaalien hinnat selviävät uudesta julkaisuluettelosta, joka lähetetään kaikkiin kielikeskuksiin tammikuun alussa.

Changes in the prices of materials

Due to the general increase in costs, the prices for audio and video tapes as well as for printed materials supplied by the Language Centre for Finnish Universities will go up in January 1990. In addition, there will be a handling charge of 15 Fim per invoice. You will find the new prices for audio tapes on p. 26. The new prices for teaching materials and other publications are listed in the publication catalogue for 1990 which will be sent to all language centres at the beginning of January.

HINNASTO

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN NAUHOITEPALVELU

Seuraavat hinnat ovat perushintoja, joihin lisätään nauhoitteiden hankinnasta koituvat kustannukset (tekijänoikeusmaksut ym.)

ÄÄNINAUHAT

AVOKELA

kesto	hinta
alle 10'	35,-
11' - 15'	40,-
16' - 20'	45,-
21' - 30'	60,-
31' - 40'	80,-
41' - 50'	95,-
51' - 60'	110,-
yli 60'	125,-

KASETTI

kesto	hinta
alle 10'	30,-
11' - 20'	35,-
21' - 30'	45,-
31' - 40'	55,-
41' - 50'	70,-
51' - 60'	80,-
yli 60'	90,-

VIDEO-OHJELMAT

VHS

15' - 30'	80,-
31' - 60'	120,-
yli 60'	165,-

BBC TOPICAL TAPES

WORLD OF BOOKS	
HELLO TOMORROW	12,-/ohjelma (lisätään perushintaan)
YOUR WORLD	20,-/ohjelma (lisätään perushintaan)
HEALTH WATCH	
INTERNATIONAL PROFILE	10,-/ohjelma (lisätään perushintaan)
BBC SCIENCE MAGAZINE	10,-/ohjelma (lisätään perushintaan)

BBC TOPICAL TAPES - SPECIALS

POLITICS OF FEAR No. 1 - 4	10,-/ohjelma (lisätään perushintaan)
EUROPE '92 - THE SILENT REVOLUTION No 1 - No 4	20,-/ohjelma (lisätään perushintaan) 135,- (kasetti täyteen) 165,- (avokela täyteen)

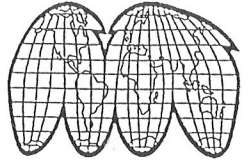
UTBILDNINGSRADION 23 - 28,-/ohjelma (lisätään perushintaan)

Lisäksi veloitamme nauhakäsikirjoitusten ym. oheismateriaalien kopioista 1,-/sivu.

TIEDUSTELUT & TILAUKSET: 941-292 886/Anna Kyppö (ääninauhat)
941-292 879/Markku Helin (video-ohjelmat)

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN NAUHOITEPALVELU TIEDOTTAA

UUSIA ÄÄNITTEITÄ

Englanti

BBC SCIENCE MAGAZINE

45/89 New Timescale for Oil Formation	3'20"
Mathematical Models for Antibody Production	7'35"
Measuring the Half-Life of a Neutron	6'30"
Antarctic Meteorites	6'50"
46/89 Analysing the Fifth Force Data	6'15"
New Techniques to Preserve Paper	6'45"
Studying Human Evolution	11'10"
47/89 Kin Selection in Wasps	6'
The Development of the Neocortex	4'05"
Inbuilt Senese of Direction in Humans	5'50"
Nicotine Dependence	7'25"
49/89 Nature's Drug Store	4'40"
Genetics and the Caveman	7'
Measured by Light	8'37"
Phosphorus Freaks	4'45"
HELLO TOMORROW	
42/89 Skin Deep Contraception	4'
Land Rovers for the Developing World	2'35"
New Farming Skills for Migrant Farmers	3'05"
News Round Up	3'10"
Training Programme for the Disabled	3'31"
Small Scale Sawmills in the South Pacific	4'39"
How do Children Play the World over?	2'49"
44/89 Carrier Bags for the Disabled	3'29"
Co-operation over Meningitis	4'20"
Sound Projector and Solar Power	4'12"
News Round Up	2'10"
How to Fight Bracken	3'07"
Village Improvements in Tonga	3'23"
The Short-Term Attractions of Forestry Programmes	3'37"
45/89 A Visit to CAB International's Institute of Biological Control	3'44"
The Quarantine	1'31"
How to Get Rid of Itch Grass	3'09"
Dead Locusts & The Anti-Locust Fungus	51" & 2'36"
The Immigrant Weed	48"
Killing the Rhinoceros Beetle	2'38"
The Coffee Berry Borer and its Enemy	2'48"
Fighting the Witches' Broom Disease	2'23"
Information on Biological Control	4'02"
46/89 Make your Own Storybook	3'35"
You're Never too Old	3'
A New Beginning for Streetboys in Khartoum	3'17"
Fighting the Sumatra Clove Disease	3'41"
Discovery Tourism in Senegal	3'37"
Self-Help for the Untouchable Women	4'03"
The Wonder Oven	3'23"

49/89 Literacy Programme in Papua New Guinea The Ex-Criminals' Self-Help Task force of Mount Hagen The Work of Joseph Anang, Nutritionist Pig Farming in teh Solomon Islands New Hand-Reel for Deep-Sea Fishing	28'35"
52/89 The Singing Rum-Distiller of Barbados The Women Carpenters of India The Delicious Tasting Rats of the Philippines ... and several other subjects ranging from health and agriculture to science and technology...	28'31"
THE WORLD OF BOOKS	
42/89 The memories of Lord Byron & A Collection of Poems 1955-1988 Three Trapped Tigers (Guillermo Cabrera) "Mama Said there'd be Days like this" (Val Wilmer) A Book by any Other Name Hardback Roundup /a rounup of recent hardbacks)	3'13" & 2'07" 4' 5'35" 3'30" 5'33"
43/89 Polar Star (Martin Cruz Smith) Faber Film List The Covenant: Life and Death in Beirut "And the Ass Saw the Angel"(Nick Cave) The Vision of Elena Silves (Nicholas Shakespeare) "Strikes have Followed ,e all my Life"(Ema Mashinini)	4'30" 3'25" 3'53" 1'54" 4'20" 5'
45/89 In Search of China (David Kellog) Bitter Fame (Sylvia Plath) "Lush" (Scott Preston) The Timetables of Science "No Laughing Matter" - Biography of Flann O'Brian Revised English Bible	4'45" 2'35" 2'35" 3'35" 3'33" 5'20"
46/89 Oldest Living Confederate Widow Tells All (Allan Gurganus) Roger McGough: Selected Poems The Fragile Paradise (Andrew Mitchell) The Devil's Mode (Anthony Burgess) Yul (Rock Brynner)	4'25" 4'30" 5'00" 3'55" 4'30"
47/89 Seeds in the Wind (ed. Neville Braybrooke) Women of Sand and Myrrh (Hanan Al-Shaykh) Coffee Makers Paperback Roundup The German Home Front	5'37" 3'53" 2'53" 6'35" 5'20"
48/89 Coleridge: Early Visions (Richard Holmes) Sailing to Leningrad (Roger Foxall) A Compass for the Sunflower (Liana Badr) Brewer's Dictionary of Phrase and Fable Thirty Years of Asterix	6'18" 4'19" 3'13" 4'17" 4'53"
49/89 Gwendolen (Buchi Emecheta) Africa's Mountains of the Moon (Guy Yeoman) Buffalo Afternoon (Susan Fromberg-Shaeffer) Inter-Verso Film Fantasy Scrapbook	4'17" 4'57" 4'25" 3'25" 4'43"

52/89 Bloomsbury Guide to English Literature	4'30"
Circumnavigators (Derek Wilson)	4'05"
Love Life (Bobbie Ann Mason)	4'08"
The Great Movie Stars	4'47"
The Eleventh Hour (Graeme Base)	6'05"

BBC HEALTH WATCH

6/89 The Bionic Ear	2'42"
Investigation of a Homeopathic Treatment	3'35"
Macular Degeneration	3'25"
Passive Smoking	1'42"
7/89 The Sewing Machine you Swallow	3'20"
Fitter Feet	3'25"
The Risk of Contact Lenses	0'55"
"Stronger Love, Safer Sex"	3'25"

88/XS/077
BBC TOPICAL TAPES

Tibet's spiritual leader, 1989 Nobel Peace prize winner the Dalai Lama talking to Sally Hodgkinson for the BBC programme International Profile. In the course of their conversation the Dalai Lama speaks openly of his upbringing, his love of laughter and motor cars and his vision for his country's future.

BBC PHOTOGRAPH FOR FREE PUBLICATION
ISSUED BY THE BBC INTERNATIONAL
PRESS OFFICE PO BOX 76 BUSH HOUSE
STRAND LONDON WC2B 4PH.

NEUE SENDUNGEN DES RUNDFUNKS DER DDR FÜR DEN DEUTSCHUNTERRICHT

133. UMGESTALTUNG IN DER DDR - Meinungen von Künstlern, Wissenschaftlern und Kulturpolitikern, 11'

Den Kern dieser neuen Sendung bildet ein Ausschnitt aus einer Veranstaltung vom 24. 10. 1989 in Berlin, auf der Künstler, Wissenschaftler, Kulturpolitiker und Vertreter der Bewegung Neues Forum zum Thema "Wie ich mir die DDR träume - persönliche Zukunftswünsche" sprachen.

"Seit der Wahl von Egon Krenz zum neuen Generalsekretär der SED am 18. Oktober überschlagen sich die Ereignisse. Aufgerufen zum Dialog nutzen die Menschen hier jede Möglichkeit, sich frei zu sprechen, zu sagen, was sie tatsächlich bewegt, was sie stört und wie sie sich einen besseren Sozialismus vorstellen" heißt es in der Einleitung.

Zu Wort kommen **Gisela Steineckert**, Lyrikerin, Präsidentin des Komitees für Unterhaltungskunst, **Philipp Dyck**, Sekretär des Zentralrats der FDJ, **Stefan Heym**, Schriftsteller, **Prof. Dieter Seegert**, Philosoph, Humboldt Universität Berlin, **Hartmut König**, Stellv. Kulturminister, **Bärbel Bohley**, Malerin und Mitbegründerin des Neuen Forums, **Dietmar Keller**, Staatssekretär für Kultur, **Markus Wolf**, Schriftsteller, ehemaliger stellv. Minister für Staatssicherheit und **Uwe Hillinger**, Ökonom.

"Der Rundfunk der DDR wird Sie, liebe Hörer, auch weiterhin über die Ereignisse in unserem Land informieren" verspricht die Reporterin am Schluß der Sendung. Darauf freuen wir uns schon jetzt!
S.Y.

134. FESTTAGE DER ORGELMUSIK. Gottfried-Silbermann-Tage im Bezirk Karl-Marx-Stadt, 14'

Das Programm "Festtage der Orgelmusik" führt uns nach Freiberg (Sachsen), wo im September 1989 die 8. Silbermann-Tage stattfanden. Außer Informationen über diese aller zwei Jahre stattfindenden Festtage erfahren wir Interessantes über den Orgelbauer **Gottfried Silbermann** und die Domorgel zu Freiberg und genießen den musikalischen Rahmen der Sendung: Hans Otto spielt auf der großen Silbermann-Orgel im Dom zu Freiberg.

S.Y.

Zu allen Sendungen des Rundfunks der DDR sind Transkripte erhältlich.

*

Maailman ensimmäinen video, joka on varta vasten tehty suomen kielen ulkomaalaisopetusta varten

UTTA ULKOMAALAINEN ENSIMMÄISTÄ KERTAA SUOMESSA

Nyt saatavana Korkeakoulujen kielikeskuksesta. Kiirehdi tilaamaan omasi. VHS-kasetti (22 min) ja oheismateriaalimoniste (19 sivua) yhteensä vain 100 mk.

Käsikirjoitus ja ohjaus: Aija Mäkisalo ja Maisa Martin
Videototeutus: Ali Lacheb
Pääosassa: Patricia Alston

Koyleisön kommentteja:

Suomalaiset: "Ei se nyt ihan tommosta ole..."

Ulkomaalaiset: "Hei, se on ihan totta! Just noin suomalaiset juo kahvia!"

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEEN SAAPUNUTTA KIRJALLISUUTTA

- ALDERSON**, J.C., K.J. Krahnke and C.W. Stansfield (Eds.). 1987. Reviews of English Language Proficiency Tests. Washington D.C.: TESOL.
- ALDERSON**, J.C. (Ed.). 1987. Innovation in Language Testing: Can the MicroComputer Help? Lancaster: University of Lancaster.
- ALLWRIGHT**, D. 1988. Observation in the Language Classroom. London: Longman.
- BOUND**, D. and V. Griffin (Eds.). 1988. Appreciating Adults' Learning. From the Learner's Perspective. London: Kogan Page.
- BRAZIL**, D., M. Coulthard and C. Johns (Eds.). Discourse Intonation and Language Teaching. Burnt Mill, Harlow: Longman.
- BROWN**, H.D. 1987. Principles of Language Learning and Teaching. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- BYRNE**, D. 1976. Teaching Oral English. Longman Handbooks for Language Teachers. London: Longman.
- Call for the Computer. Computer Assisted Language Learning for the Modern Language Teacher. 1986. London: Council for Educational Technology.
- CAMERON**, K.C., W.S. Dodd and S.P.Q. Rahtz (Eds.). 1986. Computers and Modern Language Studies. Chichester: Ellis Horwood Ltd.
- CARTER**, R. and M. McCarthy. 1988. Vocabulary and Language Teaching. London: Longman.
- CLAR**, J.L. 1987. Curriculum Renewal in School Foreign Language Learning. Oxford: Oxford University Press.
- COOPER**, C.R. and S. Greenbaum (Eds.). 1986. Studying Writing: Linguistic Approaches. Beverly Hills, Cal.: Sage Publications.
- COUTURE**, B. (Ed.). 1986. Functional Approaches to Writing. London: Frances Pinter.
- DUBIN**, F. and E. Olshtain. 1986. Course Design, Developing Programs and Materials for Language Learning. Cambridge: Cambridge University press.
- FABB**, N., D. Attridge, A. Durant and C. MacCabe (Eds.). 1987. The Linguistics of Writing. Arguments between Language and Literature. Manchester: Manchester University Press.
- FERCH**, C., K. Haastrup and R. Phillipson. 1984. Learner Language and Language Learning. Clevedon: Multilingual Matters.
- FREUDENSTEIN**, R. and V. James. (Eds.). 1986. Confidence through Competence in Modern Language Learning. An International View of Some Contemporary Issues. CILT Reports & Papers 25. London: CILT.
- GAGNÉ**, R.M. 1985. The Conditions of Learning and Theory of Instruction. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- GAIRNS**, R. and S. Redman. 1986. Working with Words. A Guide to Teaching and Learning Vocabulary. Cambridge: Cambridge University Press.
- GANNON**, P. 1985. Assessing Writing: Principles and Practice of Marking Written English. Explorations in Language Study. General Editors Peter Doughty, Geoffrey Thorton.

- London: Edward Arnold.
- GARDNER, R.C. 1985. Social Psychology and Second Language Learning. The Role of Attitudes and Motivation. London: Edward Arnold.
- GRAIG, R.T. and K. Tracy (Eds.). 1983. Conversational Coherence. Form, Structure, and Strategy. Beverly Hills: Sage Publications.
- GREGG, L.W. and E.R. Steinberg (Eds.). 1980. Cognitive Processes in Writing. Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates.
- HAINLINE, D. (Ed.). 1987. New Developments in Computer-Assisted Language Learning. London: Croom Helm.
- HARRIS, D. and C. Bell. 1986. Evaluating and Assessing for Learning. London: Kogan Page.
- HAUPTMAN, P.C., R. LeBlanc and M.B. Wesche (Eds.). 1985. Second Language Performance Testing. L'évaluation de la "Performance" en Langue Seconde. Ottawa: University of Ottawa Press.
- HENNING, G. 1987. A Guide to Language Testing. Development. Evaluation. Research. Cambridge: Newbury House.
- HILBERT, J.E. 1986. Speak with Comfort. Dupuque, Iowa: Kendall/Hunt.
- HOPKINS, D. 1985. A Teacher's Guide to Classroom Research. Milton Keynes: Open University Press.
- HOUSE, E.R. 1986. New Directions in Educational Evaluation. Lewes: The Falmer Press.
- HOUSE, J. and s. Blum-Kulka. (Eds.). 1986. Interlingual and Intercultural Communication. Discourse and Cognition in Translation and Second Language Acquisition Studies. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- HUGHES, A. and D. Porter (Eds.). 1983. Current Developments in Language Testing. London: Academic Press.
- HUTCHINSON, T. and A. Waters. 1987. English for Specific Purposes. A Learning-Centred Approach. Cambridge: Cambridge University Press.
- HYLTENSTAM, K. and M. Pienemann (Eds.). 1985. Modelling and Assessing Second Language Acquisition. Clevedon: Multilingual Matters.
- JONES, C. and S. Fortescue. 1987. Using Computers in the Language Classroom. London: Longman.
- JUST, M.A. and P.A. Carpenter. 1987. The Psychology of Reading and Language Comprehension. Boston: Allyn and Bacon, Inc.
- KELLERMAN, E. and M.S. Smith (Eds.). 1986. Crosslinguistic Influence in Second Language Acquisition. Oxford: Pergamon Institute of English.
- KRESS, F. 1987. Writing with a "Pro". A Guide to Teaching Writing Skills with a Word Processor. Curriculum Series 54. Ontario: The Ontario Institute for Studies in Education.
- LARGE, J.A. 1983. The Foreign Language Barrier. Problems in Scientific Communication. London: Andre Deutsch.
- LARSEN-FREEMAN, D. 1986. Techniques and Principles in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
- LIER van, L. 1988. The Classroom and the Language Learner. London: Longman.
- MAIMON, E.P. et al. 1981. Writing in the Arts and Sciences. Boston: Litte, Brown and company.
- MARSHALL, S. and N. Williams. 1986. Exercises in Teaching Communication. London: Kogan Page.
- MATHIAS, H., N. Rushby and R. Budgett (Eds.). 1988. Designing New

- Systems and Technologies for Learning. Aspects of Educational Technology. Volume XXI. London: Kogan Page.
- MCLAUGHLIN, B. 1987. Theories of Second Language Learning. Victoria: Edward Arnold.
- NICHOLLS, S. and E. Hoadley-Maidment (Eds.). 1988. Current Issues in Teaching English as a Second Language to Adults. London: Edward Arnold.
- NUNAN, D. 1988. Syllabus Design. Language Teaching: A Scheme for Teacher Education. Oxford: Oxford University Press.
- O'DRISCOLL, J. 1984. Penguin Advanced Writing Skills. Harmondsworth: Penguin Books.
- OLLER, J.W. Jr. (Ed.). 1983. Issues in Language Testing Research. Roley, Mass.: Newbury House Publ.
- PORTAL, M. (Ed.). 1986. Innovations in Language Testing. Proceedings of the IUS/NFER Conference April 1985. Windsor: NFER-Nelson.
- PRABHU, N.S. 1987. Second Language Pedagogy. Oxford: Oxford University Press.
- RICHARDS, J.C. and T.S. Rodgers. 1986. Approaches and Methods in Language Teaching. A Description and Analysis. Cambridge: Cambridge University Press.
- RINGBOM, H. 1987. The Role of the First Language in Foreign Language Learning. Multilingual Matters 34. Clevedon: Multilingual Matters Ltd.
- RIVERA, C. (Ed.). 1984. Communicative Competence Approaches to Language Proficiency Assessment. Research and Application. Clevedon: Multilingual Matters.
- RIVERA, C. (Ed.). 1983. An Ethnographic/Sociolinguistic Approach to Language Proficiency Assessment. Clevedon: Multilingual Matters.
- RIVERS, W.M. (Ed.). 1987. Interactive Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
- ROWNTREE, D. 1986. Teaching through Self-instruction. A Practical Handbook for Course Designers. London: Kogan Page.
- STEVICK, E.W. 1986. Images and Options in the Language Classroom. Cambridge: Cambridge University Press.
- TATE, G. and E.P.J. Corbett. 1988. The Writing Teacher's Sourcebook. New York: Oxford University Press.
- TAYLOR, T.J. and D. Cameron. 1987. Analysing Conversation. Rules and Units in the Structure of Talk. Oxford: Pergamon Press.
- KWAN-TERRY, A. (Ed.). 1988. Interactive Writing. An Advanced Course in Writing Skills. Student's Book. New York: Prentice Hall.
- KWAN-TERRY, A. (Ed.). 1988. Interactive Writing. An Advanced Course in Writing Skills. Teacher's Book. New York: Prentice Hall.
- TINDALL, Beardsley and Curtiss (Eds.). 1984. Communication in Pharmacy Practice. A Practical Guide for Students and Practitioners. Philadelphia: Lea & Febiger.
- TITFORD, C. and A.E. Hieke. (Eds.). 1985. Translation in Foreign Language Teaching and Testing. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- TURK, C. and J. Kirkman. 1989. Effective Writing. Improving Scientific, Technical and Business Communication. London: E. & F.N. Spon.
- UNDERHILL, N. 1987. Testing Spoken Language. A Handbook of Oral Testing Techniques. Cambridge: Cambridge University Press.

- The Uses and Misuses of Tests. San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 1984.
- WARDHAUGH, R. 1985. How Conversation Works. Oxford: Basil Blackwell.
- WEIR, C. 1988. Communicative Language Testing with Special Reference to English as a Foreign Language. Volume 11, Exeter: Exeter Linguistic Studies.
- WIDDOWSON, H.G. 1986. Stylistics and the Teaching of Literature. Harlow: Longman.
- WRIGHT, T. 1987. Roles of Teachers and Learners. Oxford: Oxford University Press.
- YALDEN, J. 1987. Principles of Course Design for Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
- ZETTERSTEN, A. 1986. New Technologies in Language Learning. Oxford: Pergamon Press.
- BUHLMANN, R. und A. Fearn. 1987. Handbuch des Fachsprachenunterrichts. Unter besonderer Berücksichtigung naturwissenschaftlich-technischer Fachsprachen. Berlin: Langenscheidt.
- BUNGARTEN, T. (Hrsg.). 1981. Wissenschaftssprache. Beiträge zur Methodologie, theoretischen Fundierung und Deskription. München: Wilhelm Fink Verlag.
Computergestützte Fremdsprachenunterricht. Ein Handbuch. Berlin: Langenscheidt, 1985.
- EHNERT, R. und W. Schleyer (Hrsg.). 1987. Übersetzen im Fremdsprachenunterricht. Beiträge zur Übersetzungswissenschaft - Annäherung an eine Übersetzungsdidaktik. Regensburg.
- FABER von, H., H. Eichheim und A. Maley (Hrsg.). 1980. Leseverstehen im Fremdsprachenunterricht. Protokoll eines Werkstattgesprächs des Goethe-Instituts Paris und des British Council Paris. München: Kiemler & Hoch.
- FABER von, H. und M. Heid (Hrsg.). 1981. Lesen in der Fremdsprache. Beiträge eines Werkstattgesprächs des Goethe-Instituts New York und des ACTFL New York vom 25. bis 28. September 1979. München: Kiemler & Hoch.
- HEID, M. (Hrsg.). 1982. Die Rolle der Grammatik im kommunikativen Fremdsprachenunterricht. Protokoll eines Werkstattgesprächs des Goethe House New York im September 1981. München: Werkstattgespräche.
- HENNE, H. und H. Rehbock. 1982. Einführung in die Gesprächsanalyse. Berlin: Walter de Gruyter.
- HOFFMANN, L. 1984. Kommunikationsmittel Fachsprache. Eine Einführung. Berlin: Akademie-Verlag.
- KRUMM, H.-J. (Hrsg.). 1982. Lehrwerkforschung - Lehrwerkkritik, Deutsch als Fremdsprache. Protokoll eines Werkstattgesprächs der Fachgruppe Deutsch als Fremdsprache (Fachverband Moderne Fremdsprache) in Zusammenarbeit mit dem Goethe-Institut in München vom 23. bis 24. Oktober 1981.
- MÖHN, D. und R. Pelka. 1984. Fachsprachen. Eine Einführung. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- PIEPHO, H.-E. 1980. Deutsch als Fremdsprache in Unterrichtsskizzen.

- Heidelberg: Quelle & Meyer.
- SCHRÖDER, H. 1988. Aspekte einer Didaktik/Methodik des fachbezogenen Fremdsprachenunterrichts (Deutsch als Fremdsprache). Unter besonderer Berücksichtigung sozialwissenschaftlicher Fachtexte. Frankfurt am Main: Verlag Peter Lang.
- STRAUSS, D. 1984. Didaktik und Methodik Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung. Berlin: Langenscheidt.
- WESTHOFF, G.J. 1987. Didaktik des Leseverstehens. Strategien des voraussagenden Lesens mit Übungsprogrammen. München: Hueber.
- WOLFF, A. und W. Rug (Hrsg.). 1987. Vermittlung fremder Kultur. Theorie - Didaktik - Praxis. Heft 27. Materialien Deutsch als Fremdsprache. Neue Lehr- und Lernmethoden. Ihre Umsetzung für den DaF-Unterricht. Forum Deutsch als Fremdsprache. Arbeitskreis Deutsch als Fremdsprache beim DAAD. Regensburg.
- KARLSSON, F. (Toim.). 1981. Suomi vieraana kielenä. Porvoo: WSOY.
- KAUPPINEN, A. ja L. Laurinen. 1984. Tekstejä teksteistä. Muisti- ja tekstilingvistiikan sovellutuksia asiatekstien referoinnin problematiikkaan. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.
- KAUPPINEN, A. ja L. Laurinen. 1987. Tekstioppi - johdatus ajattelun ja kielen yhteistyöhön. Vaasa: Kirjayhtymä.
- STENLUND, H. 1986. Projektin ohjaus. Helsinki: Ammattikasvatustalitus.
- VAHERVA, T. ja J. Ekola. 1986. Aikuisten opettamisen taito. Radion aikuiskasvatussarjan kolmannen osan oppikirja. Helsinki: Yleisradio/Opetusohjelmat.
- BACKMAN, J. 1985. Att skriva och läsa vetenskapliga rapporter. Lund: Studentlitteratur.
- EGERSTEN, E., M. Gorosch och E. Selander. 1986. Fackspråk, ett moment i undervisningen. Stockholm: Svensk Byggtjänst.
- GUNNARSSON, B.-L. (red.). 1987. Facktext. Stockholm: Liber.
- STRÖMQUIST, S. 1987. Styckevis och helt. Om styckeindelningens roll i skrivprocessen och bruket av nytt stycke i svenska elevuppsatser. Paragraphs - The Whole Story? Stockholm: Liber.
- AKISCHINA, A.A. 1981. Die russische Sprachetikette (für Fortgeschrittene). Moskau: Verlag Russische Sprache.
- AKISINA, A., T. Zarkova, T. Akisina. 1988. Igry na urokah russkogo jaeyka. Ucebnoe hagljadnoe posobie. Moskva: Russkij jazyk.
- BAHTINA, L.N., I.P. Kuz'min, N.M. Lariohina. 1988. Abucenie referirovaniju naucnogo teksta. Ucebnoe posobie dlja inostrancev. Moskva: Russkij jazyk.
- DAVIDILA, L. 1986. Venäjänkielisen konekirjoituksen perusteet. Helsinki: Ammattikasvatustalitus.

- KAHLA, M. (vast.toim.). 1982. Neuvostoliiton paikannimet. Valikoima Sosialististen Neuvostotasavaltain Liiton paikannimistöä. Oikeinkirjoitus- ja painotusopas. Helsinki: Neuvostoliittoinstituutti.
- KLIMOVA, N.V. 1988. Korrektirovocnyj kurs grammatiki Russkogo jazyka. Moskva: Russkij jazyk.
- KOLOGRIVOVA, S.V. 1981. Vedite urok po-russki, Iedanie vtoroe, stereotipnoe. Moskva: Russkij jazyk.
- KORENEVA, T.R. 1987. Vrac i Bol'noj. Teksty dlja ctenija i Razvitija Reci. Moskva: Russkij jazyk.
- LEONT'EVA, A.A. 1988. Metodika. Russkij jazyk.
- MOTINA, E.I. 1988. Jazyk i spetsial'nost': lingvo metodiceskie osnovy obucenija russkomu jazyku studentov nefilologov. Moskva: Russkij jazyk.
Neuvostoliittolaisten henkilönimien opas. Kokoelma venäläisiä etunimiä sekä Neuvostoliitossa käytössä olevia sukunimiä. Oikeinkirjoitus- ja painotusohjeluettelo. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 28. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, Neuvostoliittoinstituutti, 1984.
Novye slova i znaceniya, slovar'-spravocnik po materialam pressy i literatury 70-h godov. Moskva: Russkij jazyk, 1984.
Obscestvenno-politiceskij i naucknyi tekst kak predmet obucenija inostrannym jazykam. Moskva: Nauka.
- PASANEN, M. 1984. Venäläis-suomalainen kaupan sanakirja. Porvoo: WSOY.
- RAPOPORT, I., R. Selvg, I. Sotter. 1987. Testy vzobucenii inostrannym jazykam v srednej skole, (posobie dlja ucitelej). Tallin: Valgus.
Social'naja lingvistika iobscestvennaja praktika. Vysa skola, 1988.
- SOROKINA-RANEEVA, L.G., Z.A. Fedotova. 1987. Obucenie cteniju i razvitie navykov ustnoj i pis'mennoj reci, Ucebnoe posobie. Moskva.
- VANNIKOV, J.U.V., A.N. Scukin, A.P. Mustakova. 1988. Kartinno-situativnyj slovari russkogo jazyka. Moskva: Russkij jazyk.

- BERTOCCHINI, P. et E. Costanzo. 1987. Productions écrites. Le mot la phrase le texte. Paris: Hachette.
- CAMBIER, J. 1981. Rentabiliser une production. Français fonctionnel. Paris: Cle International.
- DANILO, M., O. Challe et P. Morel. 1988. Le français commercial. Paris: Presses Pocket.
- DANY, M. et J-R. Laloy. 1986. Le français de l'hôtellerie et du tourisme. Le français et la profession. Paris: Hachette.
- DANY, M., I. de Renty et A. Rey. 1984. Le français de la banque. Le français et la profession. Paris: Hachette.
- DANY, M. et A. Reberieux. 1986. Le français des hommes d'affaires. Paris: Hachette.
- DANY, M. et C. Noe. 1986. Le français des employes. Services/commerce industrie. Paris: Hachette.
- DELATOUR, Y., D. Jennepin, M. Leon-Dufour, A. Mattlé et B. Teyssier.

1987. 350 Exercices de grammaire. Cours de Civilisation française de la Sorbonne. Paris: Hachette.
L'écrit et les écrits: Problemes d'analyse et considerations didactiques. 1988. Paris: Hatier.
- GABAY, M. 1986. Guide d'expression orale. Paris: Larousse.
- LE GOFF, C. 1986. French for Business. Le français des affaires. Paris: Hatier.
- GUTLÉ, G. 1987. Atout France pour améliorer votre français. Paris: Didier/Hatier.
- HARRIS, V et L. Roselman. 1986. Tu parles! Communicative Activities in French. Book A + B. Leeds: Arnold-Wheaton.
- JAUSSAUD, F. 1986. Comment Dire? Exercices pour apprendre à conjuguer. Paris: Cle International.
- JAUSSAUD, F. 1986. Comment Dire? Apprendre à counjuguer. Paris: Cle International.
- KIMMEL, A. 1987. Vous avez dit France? Eléments pour comprendre la société française actuelle. Paris: Hachette.
- MEHL, L. et P. Beltrame. 1980. Le système fiscal français. Paris: Presses Universitaires de France.
- MOREAU, J. 1987. Escale à Paris pour améliorer votre français. Paris: Hachette.
- MOREAU, J. 1986. Où en est votre français? Tests d'auto - évaluation. Langue 1 - grammaire. Paris: Cle International.
- OGER, R. 1978. La décision d'investir. Français fonctionnel. Paris: Cle International.
- RAILLARD, S. 1985. Archipel, Unités 1 à 7, Cahier d'exercices. Paris: Cours crédif/Didier.
- RAILLARD, S. et J. Courtillon. 1983. Archipel, Livre 2 - Unités 8 à 12. Cours crédif/Didier.
- STEELE, R. et J. Gaillard. 1985. L'express, Ainsi va la France. Textes français, Niveau 1. Textes, exercices de vocabulaire et de syntaxe, entraînement à l'expression écrite. Paris: Cle International, 1982.
- WEISS, F. 1985. Activités écrites 3. Paris: Hatier International.

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN
KOULUTUSKALENTERI 1990

8.- 12.1.	PILC IV seminaari
tammi/helmikuu	Englannin tekstinyymmärtämisen testauskoulutus
16.- 17.2.	"Fachkommunikation in Naturwissenschaft und Wirtschaft" Konnevedellä Goethe-Instituutin kanssa
30.- 31.3.	"Fachsprache Wirtschaft. Neue Ansätze - neue Lehrwerke" Helsingissä Helsingin kauppakorkeakoulun ja Svenska Högskolanin kanssa
6.- 7.4.	Kielikeskusten tutkimusseminaari
maaliskuu	Vieraskielisen opetuksen ja kieliopintojen yhteistyöseminaari (team teaching ym.)
toukokuu	Suomen opettajien neuvottelupäivät Jyväskylässä
21.5.- 25.5.	PILC IV seminaari
13.- 17.8.	Teknillisten alojen englannin kielisen tieteellisen kirjoittamisen kurssi opettajille
20. - 24.8.	PILC IV seminaari
syyskuu	Oral Skills Workshop PILC V perehdyttämistilaisuus
lokakuu	Saksa erityisalojen kielenä DDR kulttuurikeskuksen kanssa Helsingissä Testauskoulutusta suomea ulkomaalaisille opettaville

PROGRAMM

FACHKOMMUNIKATION IN NATURWISSENSCHAFT UND
WIRTSCHAFT

Seminar für Lehrer mit fachbezogenem Deutschunterricht in Finnland

Termin: 16. und 17. 2. 1990
Ort: Konnevesi (Forschungsstation der Universität Jyväskylä)
Veranstalter: Goethe-Institut Helsinki
Zentrales Spracheninstitut Jyväskylä (ZSI)

Freitag, 16. 2. 1990

10.50	(bzw. nach Ankunft der Fernzüge, Planmäßige Ankunftszeit: 10.47 Uhr): Busabfahrt vom Bahnhof Jyväskylä zur Forschungsstation in Konnevesi
12.00	Mittagessen in Konnevesi
13.00	Eröffnung des Seminars
13.15	Klaus Munsberg (Bielefeld): Mündliche Fachkommunikation in den Naturwissenschaften am Beispiel der Chemie
14.45	Kaffee
15.00	Wolfgang Krause (Kalmar): Vorstellung von Videofilmen, die im Zusammenhang mit der Prüfung Wirtschaftsdeutsch entwickelt wurden. Thema: Geschäftsfälle.
16.30	Arbeitsgruppen zu den genannten Themen unter Leitung der Referenten.
18.00	Abendbrot
19.00 - 21.00	Sauna

Anschließend Geselliges Beisammensein.

Sonnabend, 17. 2. 1990

8.00	Frühstück
9.00	Vorstellung eigener Unterrichtsmaterialien mit anschließenden Diskussionen. Der genaue Zeitplan wird in Konnevesi verteilt. Er hängt von der Zahl der angemeldeten Materialvorstellungen ab.
12.00	Mittagessen
13.00	Fortsetzung der Materialvorstellungen.
14.00	Zusammenfassungen und Abschluß des Seminars
14.45	Kaffee
15.15	Busabfahrt nach Jyväskylä

GERMANISTISCHE FORSCHUNGEN ZUM LITERARISCHEN TEXT

2. Arbeitstagung: 20. - 22. April 1990 in Vöyri / Vörå

1. Zirkular (10.11.1989)

Liebe Kolleginnen und Kollegen!

Wie am Ende unseres Treffens im Februar vereinbart, soll auch im kommenden Jahr eine Tagung 'Germanistische Forschungen zum literarischen Text' stattfinden. Für diese zweite Tagung werden vorrangig Beiträge zu folgenden Bereichen erbeten: 1. Linguistik und Literaturwissenschaft; 2. Analyse, Interpretation und Übersetzung von Gedichten. Die Vorträge sollten 20 bzw. 45 Minuten nicht überschreiten, so daß jeweils 10 bzw. 15 Minuten Zeit für Fragen und Kommentare bleibt.

Nach Vöyri/Vörå werden auch Schriftsteller und Germanisten aus den deutschsprachigen Ländern kommen, u.a. der Lyriker Wulf Kirsten aus Weimar.

Herzlich eingeladen sind auch Forscher und Lehrer aus den Abteilungen für Allgemeine Literaturwissenschaft. Es wäre gut, wenn sie für die Abschlußdiskussion Kurzreferate (5-10 Minuten) zur Situation der deutschsprachigen Literatur in Forschung und Lehre ihres jeweiligen Instituts vorbereiten könnten. Besonders interessant wäre es, wenn die Turku-er Literaturwissenschaftler über die Ergebnisse ihrer diesbezüglichen Umfrage referieren könnten.

Ausdrücklich hinweisen möchten wir darauf, daß zur Tagung auch Studenten durchaus willkommen sind.

Beiliegend finden Sie das Anmeldeformular, das möglichst rasch zurückgeschickt werden sollte, spätestens jedoch bis zum 31.1.1990. Unsere Tagung beginnt Freitag abend; um 19.30 wird ein Bus vom Bahnhof Vaasa nach Vöyri fahren. Zurück geht es ab Vöyri am Sonntag um 14.00 Uhr, so daß man den Zug Vaasa-Seinäjoki um 15.12 erreichen kann.

Wir freuen uns auf das Wiedersehen bzw. Kennenlernen in Vöyri/Vörå!

Andreas F. Kellertat

Mariann Skog-Södersved

Marja-Liisa Tommola

III SKANDINAAVINEN LAPSENKIELEN
TUTKIMUKSEN SYMPOSIUMI

III skandinaavinen lapsenkielen symposiumi pidetään ensi vuonna Oulussa. Symposiumin järjestäjinä toimivat Oulun yliopiston logopedian ja fonetiikan laitos sekä suomen ja saamen kielen laitos.

AIKA: 7. - 8. joulukuuta 1990 PAIKKA: Oulun yliopisto, Linnanmaa

Tämänkertaisen symposiumin teemana on **Lapsenkielen tutkimus eri tieteiden näkökulmasta**. Symposiumin aikana pidettävät alustukset voivat koskea sekä viivästynyttä ja poikkeavaa että normaalia kielenkehitystä logopedisesta, kielitieteellisestä, psykologisesta ym. näkökulmasta.

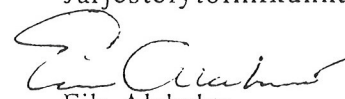
Alustusten pituus on 20 minuuttia ja kieli ruotsi, englanti tai "skandinaaviska".

Pyydämme halukkaita osallistujia ja alustuksen pitäjiä ilmoittautumaan järjestelytoimikunnan puheenjohtajalle professori Eila Alahuhdalle Oulun yliopiston logopedian ja fonetiikan laitokseen tai järjestelytoimikunnan sihteerialle assistentti Marja Karjalaiselle Oulun yliopiston suomen ja saamen kielen laitokseen **tammikuun 1990 loppuun mennessä**. Molempien laitosten osoite on PL 191, 90101 OULU.

Toivomme, että alustajat ilmoittavat myös esityksensä otsikon ja selvittävät esimerkiksi yhdellä virkkeellä alustuksen keskeistä sisältöä.

Tervetuloa Ouluun!

Järjestelytoimikunnan puolesta

Eila Alahuhta

Pauli Saukkonen

Artonde sammankomsten för
SVENSKANS BESKRIVNING
 Uppsala den 25 och 26 oktober 1990

Meddelande nr 1
 Uppsala 1989-10-25

Uppsala inbjuder till Artonde sammankomsten för svenskans beskrivning torsdag 25 och fredag 26 oktober 1990. Sammankomsten beräknas börja kl 10.00 på torsdag och sluta omkring kl 17.00 på fredag. Serien av sammankomster för svenskans beskrivning anordnas på initiativ av Forskningsnämnden för modern svenska, och som huvudvärd står denna gång institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet.

Inga andra än de särskilt inbjudna plenarföreläsarna behöver känna sig bundna till något visst tema för sina föredrag. Så långt konferensdagarna vid 18:e sammankomsten räcker är med andra ord allt som kan bidra till att beskriva svenskan ett välkommet bidrag till Svenskans beskrivning.

Korta sammandrag av föredragen kommer att distribueras till deltagarna före symposiet. Föredragen publiceras efteråt.

Ett andra meddelande med närmare upplysningar om sammankomsten skickas (efter samma adresslista) ut kring 1 februari 1990. Sprid gärna information om sammankomsten till intresserade som eventuellt inte nåtts av detta meddelande.

I övrigt är tidsschemat följande:

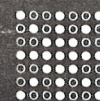
- Senast 1 maj 1990: Anmälan om deltagande och anmälan om föredrag (med korta sammanfattningar på max 2-3 A4-sidor).
- C:a 15 juni 1990: Besked till föredragshållarna om antagna föredrag.
- C:a 15 september 1990: Utskick till anmälda deltagare av sammankomstens program och sammandrag av föredragen.

Välkomna till Uppsala!

Britt-Louise Gunnarsson	Olle Josephson	Caroline Liberg
Bengt Nordberg	Mats Thelander	Carin Östman

SVENSKANS BESKRIVNING 18
 Postadress: Uppsala universitet ♦ FUMS ♦ Box 1834 ♦ S-751 48 Uppsala
 Telefon 018-18 25 00 (vx)

The Third British Council Seminar on British Studies

UK 1990: ASPECTS OF CULTURE AND SOCIETY

* * * * *

The Seminar will be held on Friday 9 - Sunday 11 March 1990 at

Säästöpankkiopisto
 Rantamäki 3
 02230 Espoo

As in previous years the seminar aims to cover topics that are contemporary issues in Britain and Europe today. The Seminar will take the form of lectures followed by discussion from the floor. It will be chaired by Professor Roger Sell of Åbo Akademi.

The following speakers have so far agreed to contribute to the seminar:

Professor Gerald Fowler, Rector of North-East London Polytechnic, will talk on Higher Education in Britain: towards 2000. The background to this theme is the internationalisation programme in Finnish higher education.

Ms Jean Lambert, Speaker for Britain's Green Party, will talk on Britain and Europe: green issues.

Ms Edna Longley, Senior Lecturer in English at Queen's University, Belfast, will talk on Writing in Northern Ireland: reflections and tensions. Ms Longley is editor of a number of books on the poet Edward Thomas.

Mr Michael Marland, Headmaster of North Westminster Community School, will talk on British Secondary Education today: principles and problems. Mr Marland is author of a number of books on education. He is one of Britain's foremost authorities on school libraries.

Mr Timothy Mo, writer, will talk on Influences and Trends in the Novel in English. His writings include the novels 'The Monkey King', 'Sour Sweet' and 'An Insular Possession'.

In addition we expect to have a speaker on A Changing Britain: a multi-ethnic Society, and British Drama today on the Page and on the Stage. We expect to have a display on British Novelists Today and a British Tourist Authority exhibition.

The number of places on the seminar is limited. We advise that those wishing to attend should apply in good time. Registration forms for the seminar may be obtained from the British Council, Erottajankatu 7 B, 00130 Helsinki (tel. 640 505). The fee for the seminar is

- FIM 1000 which includes the seminar fee, accommodation in a double room, all meals from morning coffee on Friday morning to breakfast on Sunday.
- FIM 700 which includes the seminar fee and all meals as above (except for breakfast).

The closing date for applications is 26 January 1990.

FMF-Kongreß Lübeck '90

9. bis 11. April 1990

FREMSPRACHEN LEHREN UND LERNEN: PERSPEKTIVEN FÜR EIN EUROPA NACH 1992

Unter der Schirmherrschaft von Frau Eva Rühmkorf,
Ministerin für Bildung, Wissenschaft, Jugend und Kultur des Landes Schleswig-Holstein

KONGRESS-PROGRAMM

Montag, 9. April 1990

Vormittag:

Kongreßeröffnung mit Frau Ministerin Eva Rühmkorf.

Festvortrag: Unterrichtsminister Bertel Haarder (Dänemark)

Podiumsdiskussion: Perspektiven für einen FU nach 1992

(Ltg. Dr. Zapp, 1. Vorsitzender des Fachverbandes Moderne Fremdsprachen)

Eröffnung der Schulbuchausstellung mit Verleihung des Stuttgarter Lektürepreises

Nachmittag:

Bliesener, Ulrich (Hannover): Der veränderte Schülertyp und der FU

Bode, Christian (Kiel): The Ins and Outs of Poetic Language:

Ein Vorschlag zur schulischen Vermittlung einer poetologischen Grundeinsicht

Bufe, Waltraud (St. Ingbert): Suggestopädie im schulischen FU: eine Utopie?

Bufe, Wolfgang (St. Ingbert): Plädoyer für einen grenzüberschreitenden FU

(mit Videodemonstration zu verschiedenen Sprachen)

Fredstedt, Elin (Groß-Vollstedt): Fehleranalyse: Probleme für Deutsche beim Erlernen der dänischen Sprache

Göbel, Ulrich (Hannover): Rendez-vous avec Rouen – Vorschläge zum Einsatz dialogfähiger Kommunikationstechnologien im Französischunterricht

Hoffmann, Nidia (Kiel): El español hablado en América

Jaegers, Paul W. (Aachen): Auswirkungen des europäischen Binnenmarktes auf den schulischen FU unter Berücksichtigung des Niederländischen

Lefebvre, Jean (Quickborn): Märchen im Französischunterricht ab Kl. 10

Nicolaisen, Peter (Flensburg): Poetry in the Classroom: Some suggestions for Using poems in grades 5 through 10

Rück, Heribert (Landau): Sprechakte und Redemittel im Französischunterricht

Vater, Brigitte und Dieter (Bremen): Grenzüberschreitungen im Englischunterricht der Hauptschule

Wilmots, Jos (Diepenbeek): Het beeld van een eenvormig Nederlands taalgebied in het Eurpese buitenland

Wunsch, Christian (Neumarkt): Welche Auswirkungen wird der europäische Binnenmarkt auf den Englischunterricht der Hauptschule haben?

Forum Lehrerfortbildung (Ltg. K.-R. Bausch, H. Christ, A. Raasch)

DSV-Mitgliederversammlung

Mitgliederversammlung Deutsch als Fremdsprache (DaF)

Abend: Citoyen HÖLDERLIN – Wird der Mensch frei sein, wenn der Kopf rollt?

(Ein deutsch-französisches Figurenspiel). Ort: Theaterhaus Lübeck, 20 Uhr

Dienstag, 10. April 1990

Vormittag:

Beneke, Jürgen (Hildesheim): Sprachen und Technik – eine Zwangsehe?

Bludau, Michael (Höxter): Probleme mit Shakespeare – dargestellt an der Behandlung von Hamlet auf der Sek. II

Blüher, K. A. (Schlierensee): Einführung in die semiotisch-strukturalistische Textanalyse anhand von französischen und spanischen Erzählungen

Bolstrup, Lise (Münster): Die Rolle der Grammatik im kommunikativen Dänischunterricht

Christ, Herbert (Düsseldorf): Fremdsprachenlehrer für die Erwachsenenbildung: Auf dem Weg zu einem neuen Berufsbild

Groene, Horst (Kiel): Die mediale short story im Englischunterricht

Habicht, Werner (Würzburg): Alte und neue Zugänge zu Shakespeare am Beispiel des »Othello«

Hickmann, Maria del Rosario (Kiel): El libro de texto y su complemento: el materiel adicional

Kast, Bernd (München): Grammatik im Unterricht Deutsch als Fremdsprache

Knauth, Alfons (Bochum): Kreatives Schreiben anhand von französischen und italienischen Textmaterialien

Mördsdorf, F. (St. Wendel): Französisch in der Grundschule im Saarland

Philippson, K. (Sønderborg) / Brandt, D. / Ketelsen, E. (Flensburg): Deutschunterricht in Dänemark und Dänischunterricht in Deutschland

Rupp, Gerhard (Herdecke): Sprachliches Lernen mit literarischen Texten im Unterricht DaF

Scotti-Rosin, Michael (Frankfurt): Portugiesisch an VHS

Timina, Svetlana I. (Leningrad): Umgangssprache und Belletristik: Verbündete oder Antagonisten?

Vjatjutnev, Mark N. (Moskau): Russisch (Thema folgt)

Voigt, Burkhard (Hamburg): Spanischunterricht in Geschichte und Gegenwart

Wells, John C. (London): A new Dictionary of English pronunciation

Worgt, Gerhard (Leipzig): Die Niederlandistik in der DDR und im osteuropäischen Raum

Forum Fremdsprachen in der Grundschule – Frühbeginn und dessen Weiterführung (Ltg. Hans Bebermeier, Bielefeld)

Nachmittag:

Bahr, Andreas (Bochum): Aspekte der Wortschatzvermittlung im spät einsetzenden FU (Italienisch/Spanisch)

Bausch, Karl-Richard (Herdecke): Kolloquium zur Situation des Italienischunterrichts mit Blick auf Europa nach 1992

BELC (Paris): Atelier de langue française

Deutsch als Fremdsprache (DaF): Seminar Wirtschaftsdeutsch (Ltg. S. Kaufmann, München und H. J. Krumm, Hamburg)

Gibson, Rex (Cambridge): Active Approaches to School Shakespeare (Workshop)

Groß, Konrad (Kiel): Who is Afraid of Commonwealth Literature?

Hülsdünker, Hajo (Ihlow): Authentisches Material für den Niederländisch-Unterricht

Ille, H. / Schmidt, R. (Kiel): Ansätze für eine neue Methodologie für den Spanischunterricht an Berufsschulen

Kienreich-Bracot, Germaine (Limburgerhof): Vers l'autonomie de l'apprenant adulte

Lübcke, Inés (Kiel): Lern- und Rollenspiele im Spanischunterricht

Lüdtke, Helmut (Kiel): Entstehung der romanischen Sprachen unter Berücksichtigung des Französischen und Spanischen

Menke, H. (Kiel): Sprache und Geschichte der Niederländer im nordelbischen Raum

Mummert, Ingrid (Hamburg): Freies und literarisches Schreiben im Französischunterricht

Niese, Thomas (Kiel): Neue Schullektüren für den Spanischenunterricht

Schmidt, Bernhard (Moers): Spanisch im Nachzertifikatsbereich (VHS)

Teichmann, Virginia (Karlsruhe): FU und moderne Telekommunikationsmittel

Bundeswettbewerb Fremdsprachen (Kolloquium mit Horst Brandt, Hamburg und Konrad Schröder, Augsburg)

Lehrwerk-Forum: Neue Lehrmaterialien für den Deutschunterricht mit Aussiedlern

Mittwoch, 11. April 1990

Vormittag:

Christ, Walter (Zirndorf): Bessere Geschäftsbriefe schreiben mit computergesteuertem Unterricht

Eichler-Rix, Mechthild (Kiel): Möglichkeiten extensiven Lesens im EU der Mittelstufe Kl. 8–10

Günster, H. (Höhr-Grenzhausen) / Meister, Regina (Halstenbek) / Christ, W. (Zirndorf): Kolloquium Probleme des EU an berufsbildenden Schulen

Grimm, Rainer (Bad Oldesloe) / Künzig, Ingrid (Lübeck): Schülerstudienfahrten nach Spanien

Herbst, Thomas (Augsburg): Können wir uns die BBC nicht leisten? Fremdsprachiges Kabelfernsehen

Menke, H. (Kiel): Besuch der niederländischen Abteilung der Christian-Albrecht-Universität in Kiel (Excursion)

Pavadano, Francisco G.: La aportación lingüística y cultural de España a Europa

Picht, Robert (Ludwigsburg): Das Konzept der Kulturmauer in einem zukünftigen Europa

Piepno, Hans Eberhard (Gießen): Englisch als europäische Verkehrssprache

Plocher, Hanspeter (Augsburg): Das neue Selbstbewußtsein im franko-kanadischen Theater nach 1960

Reisener, Helmut (Lüneburg): Lehrbucharbeit zwischen Lehrplan und Lernprozeß

Schmidt-Radefeldt, J. (Kronshagen): Ausgewählte Kapitel einer deutsch-portugiesischen Grammatik

Wode, Henning (Kiel): Mehrsprachiger Unterricht

Forum Bilingualer Unterricht in der Bundesrepublik – Erfahrungen und Perspektiven (Ltg. Helmut P. Hagge, Hamburg)

Mitgliederversammlung der Sektion Lusophonie im DSV (Scotti-Rosin / Schönberger)

Forum Fremdsprachenunterricht in Skandinavien (Ltg. Dieter Herold, Lübeck)

Nachmittag:

Bauer, Jürgen (Eckernförde): Systematische Wortschatzarbeit im EU

Beier, Karin (Grünwald): 6x Germany: Das Deutschlandbild der amerikanischen Westküste (Neues von FWU)

Detering, Klaus (Altenholz): Unterschiede zwischen grammatischen Beschreibungen und Darstellungsweisen im EU

Lorenzen, Ingolf (Sereetz): Anekdoten und geschichtlicher Hintergrund im Französischunterricht der Sek. I

Mesa rodonda: Spanischunterricht in Schleswig-Holstein

Schönberger, Axel: Portugiesisch-Unterricht an Gymnasien

Präsentation von Verfilmungen von Kurzgeschichten von Maupassant (in französischer Sprache) für den Unterricht

(siehe auch Montag nachmittags)

POETICS AND LINGUISTICS
ASSOCIATION (PALA)

First Announcement: Autumn 1989
International PALA Conference 1990
Wednesday 12th - Friday 14th September 1990
University of Amsterdam

POETICS, LINGUISTICS AND SOCIETY:
Towards a New Interdisciplinarity

Statement of PALA's Aims

PALA exists to cover and represent the interest of those who work in stylistics, poetics, and associated fields of language and linguistics, including scholars who are concerned with pragmatic interrelationships between instances of language use, literary or otherwise, and historical contexts of use. Specific interests of PALA members include: narratology; literariness; the analysis of literary and non-literary texts; the relationship between literature and language teaching; language, ideology and critical practice; critical linguistics; translation studies; critical theory; gender and writing; the language and semiotics of drama; applied linguistics; literary pragmatics; linguistics and cultural studies.

Call for Papers

The 1990 PALA Conference will be held in Amsterdam from 12th to 14th September. Its title is "Poetics, Linguistics and Society: Towards a New Interdisciplinarity". It is hoped that all papers will explicitly deal with instances of interrelationships between at least two of the three main areas: language, literature and society. Papers on sociolinguistics, critical linguistics, linguistic criticism, Bakhtin, discourse stylistics and literary pragmatics will be particularly welcome. So will papers on the implications of the new interdisciplinarity for translation, education, the future of the humanities, and international relations.

One-page abstracts of papers submitted for presentation at the conference should be sent **before March 1, 1990** to all three members of the selectional panel: Dr. Ronald Carter, Prof. Dr. Roger D. Sell and Dr. Peter Verdonk, whose addresses follow below.

Keynote Speakers

Among the plenary speakers invited to address the concerns of the conference will be Prof. Dr. Nils Erik Enkvist of the Åbo Akademi, Prof. Dr. Geoffrey N. Leech of the University of Lancaster, and Prof. Dr. Henry G. Widdowson of the University of London. Furthermore, Prof. Dr. Roger D. Sell of the Åbo Akademi will chair a special panel devoted to a discussion of new directions in literary pragmatics.

PARLANCE: PALA's New Journal

PALA's new journal PARLANCE is edited at the University of Lancaster by an editorial committee chaired by Dr. Mick Short and Dr. Ronald Carter. Dr. Sara Mills, Programme in Literary Linguistics, University of Strathclyde, Glasgow, is Reviews

Editor.

Papers offered for publication in PARLANCE should be sent to Dr. Mick Short, Department of Linguistics and Modern English Language, Lancaster University, Lancaster LA1 4YT, England, to whom potential contributors should also apply for a stylesheet before submitting their final drafts.

Registration

The conference fee will be Dfl. 90,- for PALA members, Dfl. 110,- for non-members and Dfl. 25,- for postgraduates. This fee includes coffee or tea, and lunch on the two full days of the conference, Thursday and Friday. On Wednesday the conference members will be arriving from 11.30 a.m., the first plenary lecture starting at 14.00 p.m. Please fill in the enclosed registration form and return it **before 1st May, 1990** to Peter Verdonk, whose address follows below.

We hope to have the pleasure of seeing you in Amsterdam,
yours sincerely,

Dr. Peter Verdonk
Conference Organizer
University of Amsterdam
English Department
Spuistraat 210
1012 VT Amsterdam
The Netherlands

Dr. Ronald Carter
Co-organizer and
Chairman of PALA
University of Nottingham
Dept. of English Studies
Nottingham NG7 2RD
Great Britain

Prof. Dr. Roger D. Sell
Co-organizer
Åbo Akademi
Department of English
Fänriksgatan 3 A
20500 Åbo
Finland
Tel. 921-654 311

Ms. Inneke Bockting
Assistant organizer
University of Amsterdam
English Department
Spuistraat 210
1012 VT Amsterdam
The Netherlands

Ms. Drs. Lois Kemp
Assistant organizer
University of Amsterdam
English Department
Spuistraat 210
1012 VT Amsterdam
The Netherlands

NEW DEPARTURES IN CONTRASTIVE LINGUISTICS
NEUE ANSÄTZE IN DER KONTRASTIVEN LINGUISTIK

International Conference
University of Innsbruck, Austria, 10 - 12 May 1991

Coming after a low point in the early and mid seventies, the renewed interest in contrastive and crosslinguistic studies has been one of the more remarkable developments in linguistics in recent years. While much of traditional contrastive research has had an applied pedagogical orientation, the radically new methodological departures taken in some recent contributions have put contrastive studies back at the centre of debate in linguistic theory. For example, contrastive and crosslinguistic studies occupy a central place in GB-inspired work on parametrisation within Universal Grammar, and the potential of the Greenbergian tradition of linguistic typology for contrastive linguistics has recently been explored in a comprehensive comparative typology of English and German (Hawkins 1986).

The aim of the conference will be twofold. Major methodological issues of general interest will be addressed by invited speakers in plenary sessions, while specialised workshops are intended to provide participants with an opportunity to discuss their work with interested colleagues. Workshops envisaged so far include: *Phonetics/Phonology/Prosody, Syntax and Semantics, Lexicology/Word-Formation, Contrastive Pragmatics, Textlinguistics and Translation Theory, Foreign Language Teaching Research/Applications*. The focus of the conference will be on the contrastive analysis of English and German, but research on additional languages and proposals for further workshops are welcome and should be addressed to the convener. Both the plenary talks and the workshop contributions will be published as volume 4 of *Innsbrucker Beiträge zur Kulturwissenschaft: Anglistische Reihe*.

Proposals for plenary talks, accompanied with an abstract, should reach the convener by 31 May 1990. Proposals for workshop contributions, accompanied with an abstract of no more than one page for pre-publication, should be submitted no later than 28 February 1991.

For further information & registration contact:

Prof. Dr. Manfred Markus
Institut für Anglistik
Universität Innsbruck
Innrain 52/III
6020 Innsbruck
AUSTRIA
Tel. 05222/5073602

Gabriella Lallukka and Timo Priiki from the Savonlinna School of Translation Studies report on a conference organised by the International Association of Teachers of Russian (MAPRJAL) and the University of Tashkent, 22.-28.10.1989. The theme of the conference was communication for vocational purposes, with special emphasis on training foreign students for vocational studies in Russian. Most of the 150 participants were teachers of Russian for specific purposes, their students being either foreigners or non-Russian students in the USSR. In addition to plenary lectures on theoretical problems in vocational language teaching, talks were given in five different sections. Ms Lallukka's talk dealt with the methodology used in the teaching materials designed by her for students of agriculture and forestry, and Mr Priiki discussed the differences in meaning of Finnish and Russian verbs expressing concrete actions. In the course of the conference it became apparent that the recent changes in the Soviet Union were also reflected in language teaching: existing teaching materials were felt to be out-of-date and suggestions were made for creating materials and compiling dictionaries which would better meet the needs of the students.

Sisko Riihiahho from the Jyväskylä University Language Centre discusses the results of her survey on the communicative situations in which students find themselves at the university. The survey was conducted through semistructured interviews and journals kept by the students (N = 20) which covered all communicative situations encountered during one day. Most of the situations were informal discussions, and the cultural features found to characterize them were: openness, expression of self-confidence, avoidance of committing oneself, and politeness. The survey also indicated the importance of training in oral communication skills: those who had attended oral communication courses in the mother tongue evaluated themselves more positively as communicators, and felt that the course had been useful for future professional purposes. Many of those interviewed would also attend a voluntary course to improve their presentation skills, if such a course were offered. On the other hand, some students felt both distressed and frightened during the training sessions in oral communication, because they had to appear before an audience of total strangers. They also objected to attendance not being voluntary.

SVENSK RESUMÉ

Gabriella Lallukka och Timo Priiki från översättarinstitutet i Olofsborg rapporterar om en konferens som arrangerades av den internationella föreningen för lärare i ryska (MAPRJAL) och Tashkent universitet 22.-28.10.89. Temat var kommunikation för yrkesändamål, med speciell tonvikt på den förberedande utbildningen av utländska studenter som ges yrkesutbildning på ryska. Flertalet av de 150 deltagarna var lärare i ryska för specifika ändamål och deras elever bestod av utlänningar eller icke-ryska studenter i Sovjetunionen. Förutom plenaryföreläsningar om teoretiska problem, inom språkundervisningen för yrkesändamål hölls föredrag i fem olika sektioner. Lallukka behandlade den metodologi hon använt i undervisningsmaterial för studerande av agronomi och forstvetenskap. Priiki diskuterade olikheterna i betydelsen av finska och ryska verb för konkreta handlingar. Under konferensens lopp framkom det att de nyligen inträffade förändringarna i Sovjetunionen avspeglas också inom språkundervisningen: existerande undervisningsmaterial anses förlegade och det föreslogs att material och ordböcker som bättre motsvarar studerandenas behov borde utarbetas.

Sisko Riihiahho från språkcentret vid Jyväskylä universitet diskuterar resultaten av en översikt hon gjort över de kommunikativa situationer studenterna hamnar i vid universitetet. Översikten gjordes med hjälp av semistrukturerade intervjuer och student dagböcker/journaler/diarier (N = 20) som täckte alla de kommunikativa situationer de upplevt inom loppet av en dag. De flesta av situationerna var informella samtal och de kulturella drag som karakteriserade dem var: öppenhet, uttryck för självförtroende, undvikande av att förbinda sig vid något och artighet. Översikten visade också vikten av träning i muntliga färdigheter; de som hade deltagit i kurser i

muntlig framställning på modersmålet gav sig själva högre vitsord som kommunikatörer och ansåg att kursen varit nyttig med tanke på framtida yrkesändamål. Många av de intervjuade var också redo att frivilligt delta i en kurs för att förbättra sina färdigheter i muntlig framställning, om en sådan kurs kunde ordnas. Men, å andra sidan, kände sig en del studenter både obehagligt berörda och ängsliga under övnings-timmarna i muntlig kommunikation för att de var tvungna att ställa sig framför en främmande publik. De opponerade sig också emot att kursen var obligatorisk.

Liisa Kurki-Suonio från Tammerfors universitet och Högskolornas språkcentral rapporterar om ett experiment i teamundervisning i Tammerfors, där en föreläsningsserie i modern amerikansk politisk historia (28 t, 2 sv) sammankopplades med en språkkurs (28 t, 2 sv). Kursen planerades tillsammans med den amerikanska föreläsaren och hans föreläsningar och den kurslitteratur har föreskrev användes som basmaterial på språkkursen. Också studenterna var med i planeringen. Kurki-Suonio hade ställt som mål att studenterna skulle lära sig 1) göra anteckningar på engelska, 2) delta i diskussioner under föreläsningarna och 3) bli godkända i det skriftliga slutprovet i historia. Studenterna önskade bl. a. dessutom att utvidga sitt ordförråd och en repetition av grammatiken. Undervisningen anpassades i mån av möjlighet till att fylla dessa förväntningar. Vid kursens början och slut gjordes en enkät. Slutenkäten visade att studenterna uppskattade idén att sammanlänka en ämnes- och språkkurs. Den största nyttan ansågs ligga i utvidgandet av ordförrådet och uppövningen av skriftlig framställning. Den populäraste övningstypen var skrivövningarna och den minst populära grupparbete i klass. Fakulteten och institutionen var mycket nöjda med experimentet som fortsätter på två institutioner (historia och skönlitteratur).

Deborah Mason från språkcentret vid Helsingfors universitet rapporterar om den sjunde 'Oral Skills Workshop' som hölls i Kuopio 20.-21.10.89. Gästföreläsare och seminarieledare var dr. Cyril Weir från Reading univiersitet. Efter Nancy Aaltos introduktion och Liisa Kurki-Suonios hälsningstal föreläste Cyril Weir om utarbetandet testuppgifter för muntliga färdigheter. Planeringen av en uppgift måste beaktas ur tre synvinklar: de yttre omständigheterna, de operationer som testet förutsätter och deltagarnas färdighetsnivå. Utvärderingen kan vara analytisk eller holistik, helst det förra, men i varje test bör uppgifterna vara relevanta och rätt avpassade. Weir påpekade också att utarbetandet av test är teamarbete, det lyckas helt enkelt inte på individuellt plan. Efter föreläsningen samlades deltagarna i 5 grupper för att utvärdera fyra test som används i England och USA och också internationellt samt ett test som utarbetats i Jyväskylä som en del av språkdiplomsexamen för yrkesändamål. Gruppdiskussionernas resultat samlades på 'posters' som alla kunde bekanta sig med. Följande dag beskrev en expertpanel de fem testen i detalj. Dessa experter var Cyril Weir (TEEP, Test in English for Educational Purposes), Marja Salo (ELTS, the English Language Testing Service Test), Tom Toepfer (TOEFL, Test of English as a Foreign Language), Anu Virkkunen (ACTFL, the American Council of Foreign Languages Proficiency Test) och Ari Huhta (Vocational Language Diploma). Därefter svarade panelen på frågor från publiken. Felicity Kjisik och Ken Pennington efterträder Suzy McAnsh och Mary Philip som medlemmar i ledningsgruppen.

Ilmoittautumislomakkeet

ANMELDEFORMULAR

Hiermit melde ich mich zum Seminar

FACHKOMMUNIKATION IN NATURWISSENSCHAFT UND WIRTSCHAFT

am 16. und 17. 2. 1989 in Konnevesi an.

.....
Name

.....
Vorname

.....
Wohnanschrift

.....
Telefon

.....
Dienstanschrift

.....
Telefon

Ich möchte eingene Unterrichtsmaterialien vorstellen

ja   nein

Name/Thema der eigenen Materialien:
.....
.....
.....
.....

Die Teilnahmegebühr von 180,- mk (Busfahrt Jyväskylä - Konnevesi - Jyväskylä, Übernachtung in Dreibettzimmern, Vollverpflegung) überweisen Sie bitte auf folgendes Konto: PSP, TA 10 17-1 (Empfänger: Jyväskylän yliopisto, Korkeakoulujen kielikeskus, 40100 Jyväskylä, Vermerk: Seminar "Fachkommunikation").

.....
Datum

.....
Unterschrift

Wir bitten Sie, sich bis zum 13. 12. 1990 anzumelden bei: Sabine Ylönen, Korkeakoulujen kielikeskus, Jyväskylän yliopisto, Seminaarinkatu 15, 40100 Jyväskylä (Tel.: 941-292885).

VAASAN KORKEAKOULU
Kielten laitos
Marja-Liisa Tommola
Raastuvankatu 31
SF 65100 VAASA
Tel. 961-248 115

GERMANISTISCHE FORSCHUNGEN ZUM LITERARISCHEN TEXT

2. Arbeitstagung, 20.-22. April 1990, Vöyri/Vörå

ANMELDUNG

(bitte bis spätestens 31.1.1990 nach Vaasa schicken!)

NAME _____

INSTITUTION (Adresse, Telephonnummer) oder PRIVATADRESSE (falls das 2. Zirkular dorthin geschickt werden soll)
_____

Ich möchte ein Referat halten: JA ___ NEIN ___ 20 Minuten ___ 45 Minuten ___

Thema: _____

Ich werde ein Kurzreferat zum Thema "Deutschsprachige Literatur in Lehre und Forschung an der Abteilung für _____ der Universität _____" halten.

Teilnahmegebühr (Bus Vaasa-Vöyri-Vaasa; Unterkunft; Verpflegung; Konferenzgebühr); bitte ankreuzen, welche Unterkunft gewünscht wird (Kategorie A ist erfahrungsgemäß rasch ausgebucht, bitte frühzeitig anmelden!):

A	Jugendherbergsähnliche Unterkunft (Doppelzimmer)	ca. 450 FIM ___
B	Hotel, Doppelzimmer	ca. 750 FIM ___
C	Hotel, Einzelzimmer	ca. 950 FIM ___

POETICS AND LINGUISTICS
ASSOCIATION (PALA)

International PALA Conference 1990

Wednesday 12th - Friday 14th September 1990

University of Amsterdam
The University Museum De Agnietenkapel
231 Oudezijds Voorburgwal Amsterdam

REGISTRATION FORM

Name _____

Title _____

Affiliation _____

Address _____
_____
_____

Telephone _____

- I will participate in the conference.
- I will present a paper.
- I will go on the cultural excursion on Saturday 15th September 1990.
- I will be accompanied by a partner.

Conference fee: Dfl. 90.- for PALA members
Dfl. 110.- for non-members
Dfl. 25.- for postgraduates

- I will transfer Dfl. 90.- to:
- I will transfer Dfl. 110.- to:
- I will transfer Dfl. 25.- to:

Postbank account nr. 5032231 of Faculteit der Letteren, Spuistraat 210, 1012 VT Amsterdam, The Netherlands, mentioning PALA Conference 1990.

- I will send a Eurocheque for Dfl. .... made payable to Faculteit der Letteren, Spuistraat 210, 1012 VT Amsterdam, mentioning PALA Conference 1990. Please do not use other types of cheques because of the high bank charges.

Please return this form before 1st May 1990 to Dr. Peter Verdonk, University of Amsterdam, English Dept., Spuistraat 210, 1012 VT, Amsterdam, The Netherlands.

FMF-Kongreß Lübeck '90 9. bis 11. April 1990

Anmeldung

Meldeschluß: 15. Februar 1990

Anzahl	Kategorie	Gesamt-DM
.....	1 = FMF-Mitglieder (DM 35,00)	.....
.....	2 = Nichtmitglieder (DM 55,00)	.....
.....	3 = Tageskarte, Studenten, Referendare (DM 20,00)	.....
Gesamtbetrag:		.....

Geselliger Abend am 8. April 1990 im Germanisten-Keller:
Ich nehme mit ..... Personen teil.

Die Teilnehmerkarten und die Kongreßmappe werden im Tagungsbüro in der Oberschule zum Dom, Am Domkirchhof 4, 2400 Lübeck ausgegeben.

Sie sollen reserviert werden für:

Name/Vorname

.....

Anschrift

.....

Ihre Anmeldung kann erst bearbeitet werden, wenn der Teilnehmerbeitrag (s. o.) auf folgendem Konto eingegangen ist:
Nr. 31 97 44-203 Postgiroamt Hamburg (BLZ 200 100 20)
FMF, Landesverband Schleswig-Holstein

Im Tagungsbüro erhalten Sie auf Wunsch eine Bestätigung zur Vorlage beim Finanzamt und für Ihre Schulleitung. Daraus geht hervor, daß Sie an einer Fortbildungsveranstaltung für Fremdsprachenlehrer teilgenommen haben.

.....
(Ort, Datum) (Unterschrift)

Kongreß-Dokumentation:

Hiermit subscribiere ich die Dokumentation des Lübecker FMF-Kongresses zum Preis von DM 15,00 (zzgl. Versandkosten von DM 3,-). Der spätere Preis wird DM 25,00 (zzgl. Versandkosten von DM 3,-) betragen.

.....
(Unterschrift)

Allgemeine Hinweise

- Anmeldungen werden bis zum 15. Februar 1990 erbeten an:
Seminar Lübeck für Gymnasien / FMF, z. Hd. Herrn StD J. Muxfeldt, Dr.-Julius-Leber-Straße 70, 2400 Lübeck.
- Ihre Anmeldung kann erst dann bearbeitet werden, wenn der Teilnehmerbeitrag auf dem Kongreßkonto eingegangen ist. Das Konto für Ihre Überweisung lautet: Fachverband Moderne Fremdsprachen (FMF), Lv Schleswig-Holstein, Konto-Nr. 31 97 44-203 beim Postgiroamt Hamburg (BLZ 200 100 20).
- Der Teilnehmerbeitrag beträgt

Kategorie 1 – FMF-Mitglieder	DM 35,00
Kategorie 2 – Nichtmitglieder	DM 55,00
Kategorie 3 – Studenten, Referendare, Tageskarte	DM 20,00
- Die Anschrift der Tagungsstätte lautet: Oberschule zum Dom, Am Domkirchhof 4, 2400 Lübeck.
- Alle Teilnehmer, deren Tagungsbeitrag bis zum 15. Februar 1990 termingerecht eingegangen ist, erhalten per Post eine Anmeldebekräftigung und einen Lageplan zugeschickt.
- Die Kongreßunterlagen erhalten Sie im Tagungsbüro (geöffnet am Sonntag, 8. 4. 1990, 14–17 Uhr und Montag, 9. 4. bis Mittwoch, 11. 4. von 8–18 Uhr).
Eine vorherige Zusendung der Unterlagen ist nicht möglich. Wenn Ihre Anmeldung bis zum 15. 2. 1990 vorliegt, wird Ihnen voraussichtlich die Vorauspublikation (Kurzfassungen der Referate) per Post zugehen.
- Hinweise für die Zimmerreservierung:** Die Zimmerreservierung erfolgt nur über den Lübecker Verkehrsverein e.V., Postfach 12 05, 2400 Lübeck 1. (**Termin: 15. 1. 90**).
- Kongreß-Dokumentation: Nutzen Sie die Möglichkeit zur Subskription auf dem Anmeldeformular!

KORKEAKOULUJEN KIELIKESKUKSEN HENKILÖKUNTA:

Liisa Kurki-Suonio 292 880 "lks@finjyu"

Eila Pakkanen (sihteeri) 292 887

Tutkijat:

Ari Huhta 292 876 "huhta@finjyu"

Sirkka Laihiala-Kankainen 292 882

Maisa Martin 292 889 "mmartin@finjyu"

Eva May 292 884

Tuija Nikko 292 883 "tnikko@finjyu"

Minna-Riitta Pöyhönen 292 877 "mrp@finjyu"

Timo Sikanen 292 878 "sikanen@finjyu"

Helena Valtanen 292 884

Sabine Ylönen 292 855 "saby@finjyu"

Kanslia, julkaisujen myynti:

Sinikka Puoliväli

Sirkka-Leena Salo 298 881

Nauhoitepalvelu:

Anna Kyppö 292 886

Markku Helin (video) 292 879

Suomen kielistudioyhdistys-
Finlands IS-lärofrörening r.y.

K U T S U
K I E L I S T U D I O P Ä I V Ä Ä N
J A V U O S I K O K O U K S E E N

Suomen kielistudioyhdistys-Finlands IS-lärofrörening r.y. järjestää kaikille kieltenopettajille kielistudiopäivän, joka pidetään lauantaina 17. helmikuuta 1990 Helsingin yliopiston päärakennuksen luentosalissa 6, osoite Fabianinkatu 33, 3 krs.

Ohjelma:

- 9.00 - 9.30 Ilmoittautuminen
- 9.30 - 10.15 Armi Sakari-Veltheim (Helsingin kauppa-
korkeakoulu): Videon käytöstä kielten-
opetuksessa
- 10.15 - 11.00 Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous
- 11.00 - 12.30 Lounas sekä laite- ja materiaalinäyttelyyn
tutustuminen
- 12.30 - 14.00 Kaarina Häkkinen (Kokemäen
yläaste): Tietotekniikka
kieltenopetuksessa: itsenäiset
työskentelytavat
- 14.15 - 15.00 Maritta Nikkola (Tampereen yliopiston
kielikeskus)
Ruotsinkielen näytetunti

Ilmoittautuminen kielistudiopäivään osoitteella Raija Hämelin,
Kaikurinne 3 as 5, 02280 ESPOO, 14.2. mennessä. Voit myös il-
moittautua puhelimitse 90-803 6426, mieluiten klo 13 - 15 välise-
nä aikana. Ilmoittautumismaksu mk 50.- maksetaan paikan päällä.
Osallistuminen ei edellytä jäsenyyttä.

T E R V E T U L O A !